Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 145. — ŠTEV. 145. NEW YORK, MONDAY, JUNE 21, 1915. — PONEDELJEK, 21. JUNIJA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

SRBSKE ČETE SO ZAVZELE DRAČ.

CESAR FRANC JOŽEF IN RUMUNSKA.

AVSTRIJCI IN NEMCI ZMAGUJEJO NA CELI ČRTI. — GLAVNO MESTO GALICIJE BO V KRATKEM PADLO. — IZJAVA SRBSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA PASIĆA. — GROF ANDRASSY JE NAPROSIL AVSTRIJSKEGA CESARJA, DA BI SE ODPOVEDAL BUKOVINI. — CESAR JE BIL ODLOČNO PROTI TEMU. — OGRSKI PRETI VELIKA NEVARNOST. — POLOŽAJ V KAVKAZU. — POŠKODOVAN TORPEDNI RUŠILEC.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Dunaj, Avstrija, 19. junija. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja:

Bitka v Galiciji se še vedno vrši. Avstrijci in Nemci so napadli ruske postojanke pri reki Wereszyji in jih z naskokom zavzeli. Mesti Grodek in Komarno sta v naših rokah. Sovražnik je bil prisiljen zapustiti vse ozemlje južno od reke Tanew. Po hudih bojih smo zavzeli mesto Ulano. Južno od reke Dnjester prav dobro napredujemo. Vzhodna armada kateri poveljuje general Pflanzer je odbila vse sovražniške napade.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 19. junija. — Danes izdano uradno poročilo se glasi:

V okolici Shawli, Kurlandija, smo odbili vse sovražniške napade. Jugovzhodno od Kalvarje dobro napredujemo.

Položaj pred Lvovom.

Berlin, Nemčija, 19. junija. — Neki tukajšnji časopis je dobil od svojega dopisnika na fronti sledeče poročilo:

Letalci naznanjajo ,da so začeli Rusi utrjevati črto, ki leži 10 milj zapadno od Lvova. Iz tega je razvidno, da se boji sovražnik splošnega napada in da je glavno mesto Galicije res v nevarnosti. V slučaju potrebe bodo poslali Rusi vse svoje čete izpred Tomašova proti Lvovu.

Nemški generali.

Berlin, Nemčija, 20. junija. — Poročilo nemškega velikega generalnega štaba se glasi:

Južno od Pilsona je zavzel general Woyrsch več zelo važnih ruskih postojank. Armada generala Mackensena je osvojila vse ozemlje, ki leži v okolici Grodeka. — Včeraj zjutraj je napadel general pl. Arz utrjene sovražniške pozicije južno od Dnjestra in jih po hudem boju zavzel.

Strategično važna postojanka.

Berlin, Nemčija, 20. junija. — Zavzetje Grodeka in Komarna je za Nemce izvanredno velike strategične važnosti. Vojaški strokovnjaki pravijo, da so s tem odprti dve poti proti ruskemu centrumu. Ruska vlada je naročila tovarnarjem in industrijcem v Rigi, Grodnu in Kovnu, da naj pošljejo vse svoje zaloge v Minsk. Vsa omenjena mesta namreč ogroža armada generala Hindenburga, ki je zadnji čas stopila zopet v akcijo.

Ruske izgube.

Berlin, Nemčija, 20. junija. — Včeraj je bil izdan v Petrogradu seznam izgub od začetka vojne do 25. maja. — Nemški vojaški strokovnjaki pravijo, da je ta seznam zelo nepopolen ter da so izgubili Rusi od začetka vojne pa dosedaj najmanj tri milijone mož. Pri tem so seveda ušteti mrtvi, ranjeni in vjeti.

Nemški cesar bo prevzel vrhovno poveljstvo.

Rotterdam, Nizozemsko, 20. junija. — Nekemu londonskemu listu poročajo, da bo prevzel nemški cesar Viljem vrhovno poveljstvo nad avstrijsko in nemško armado v Galiciji. Glavni stan nemške armade se nahaja v gradu Pless, Šlezija.

Ruska poročila.

Petrograd, Rusija, 20. junija. — Glede bojev na severnem Poljskem in v Galiciji je bilo sledeče uradno razglašeno:

V okolici Shawli je položaj neizpremenjen. V četrtek in petek smo odbili zapadno od Njemna vse sovražniške napade. Severno od Ravke je položaj za nas zelo ugoden. V raznih delih Galicije se vrše manjši artilerijski spopadi, ki pa nimajo nikakega upliva na splošen položaj. V torek smo uničili pri Lubačevu cel 91. nemški infanterijski polk.

Pri vasi Dolina je prekoračilo več nemških čet reko Dnjester, ko so pa dospele do vasi Koropec, smo jih pognali v beg.

Izjava srbskega ministrskega predsednika.

Rim, Italija, 19. junija. — Srbski ministrski predsednik Pasić je rekel poročevalcu nekega italijanskega lista sledeče:

Odnošaji med Italijo in Srbijo morajo biti prijateljski. Če hoče Srbija na vseh poljih napredovati, potrebuje Italije in njene civilizacije. Niti Srbija niti Italija nima imperialističnih teženj. Čas, ko se bo sklenilo mir, je blizu. Avstrija bo prej uničena kot ljudje mislijo.

Rumunska mora slediti Italiji in umešati se v vojno.

Srbi zavzeli Drač.

London, Anglija, 20. junija. — Tukajšnja Reuterjeva agentura je dobila iz Aten brzojavko, da so Srbi zavzeli Drač, glavno mesto Albanije. — Essad paša, provizorični predsednik Albanije in bivši poveljnik v Skadru je pobegnil v Italijo. Srbske čete so že dalj časa operirale v Albaniji.

Položaj na Galipolisu.

Berlin, Nemčija, 20. junija. — Iz Carigrada poročajo: — Zavezniki so izgubili pri Avi Burnu najmanj 15,000 mož. Turške izgube so primeroma majhne, kljub temu, da so cel čas v ofenzivi ter da so vsako noč vprizorili par bajonetnih napadov. Nemški feldmaršal Liman pl. Sanders, vrhovni poveljnik turških čet na Galipolisu, pravi, da se bo vojna za Turke zelo ugodno končala. Zavezniki ne napredujejo, in izgubijo z vsakim dnem veliko ozemlja.

Torpedni rušilec poškodovan.

Carigrad, Turčija, 20. junija. — Turško vojno ministrstvo naznanja:

Turška obrežna baterija je v četrtek zelo poškodovala neki sovražni torpedni rušilec.

Postopanje z ranjenci in jetniki.

London, Anglija, 20. junija. — Reuterjeva pisarna je dobila iz Aten sledečo brzojavko:

Turki se zelo junaško obnašajo ter dobro skrbe za naše ranjence in jetnike.

Turška misija.

Pariz, Francija, 20. junija. — Francosko mornariško ministrstvo poroča:

Neki francoski torpedni čoln je vjel grško jadrnico, ki je peljala v Tripolis nekaj turških častnikov. Častniki so imeli ponarejene listine. Kaj je bil namen te misije ni nikomur znano.

Turki v ofenzivi.

Tiflis, Kavkaz, 19. junija. — Operacije ob Dardanelah nimajo nobenega upliva na položaj v Kavkazu. Turki so začeli ojačevati deveto armado, katero so bili svoj čas Rusi pri Sari Kamišu razkropili. Turki so stopili na več mestih v ofenzivo in koncentrirajo svojo glavno silo pri Olti, Melu in Kiskinu. Rusi bodo poskušali obkoliti Erzerum. Če imajo enkrat v rokah to važno mesto, je usoda Turkov v Kavkazu zapečatena.

Poziv na delavce.

Lloyd George pozivlja delavce, naj podrede svoje lastne interese onim skupne domovine.

London, Anglija, 20. junija. — David Lloyd George, municijski minister, je izdal včeraj svoj drugi poziv na delavce. V nekem govoru v Liverpoolu je izjavil, da ni mogoče producirati zadosti municije za sedanje razmere, tudi če se vrnejo s fronte mehaniki ter napnejo skupno z ostalimi delavci vse sile.

Situacijo je imenoval najhujšo, v kateri se je še kedaj nahajala Velika Britanija. Deželo je mogoče rešiti le, ako prispeva vsak svoj del. Nemčijo dela nevarno ne njena pripravljenost v vojaškem oziru ter izvrstna organizacija, tem več predvsem duh, ki navdaja celi narod. V Nemčiji se podredi vsak posamezni skupnim interesom in to se mora zgoditi tudi v Angliji.

Delodajalci in delavci si morajo biti svesti odgovornosti, ki leži na njih. Z vlado morajo skupno delati ter ji iti na roko. Težki časi zahtevajo, da se opusti navadne oblike vladanja. Dokler traja vojna, je treba razveljaviti ne le nekatere unijske določbe, temveč tudi gotove vladne ukrepe.

— Mi rabimo pušk, mi rabimo topov, municije in kemikalij. Le ene stvari ne rabimo sedaj in ta je birokratizem.

Zastražena tovarna za smodnik.

Norfolk, Va., 20. junija. — Po Po sprejemu svarila od strani vlade Združenih držav, je nastavila Du Pont tovarna za smodnik v City Point, Va. 500 oboroženih mož, ki stražijo naprave noč in dan.

Prejšni policijski načelnik v Washingtonu, major Sylvester, je bil imenovan ravnateljem detektivskega zbora, ki obsega 200 mož. A tudi drugače se je poskrbelo za varnost naprav. Ena teh odredb obstaja v tem, da dobe vsi uslužbenci vsaki dan drugo številko in drugo parolo. Kdor ne more navesti pravo številko in parole, se ga pripusti šele potem, ko se je ugotovilo njegovo identiteto.

V senci smrti.

Atlanta, Ga., 20. junija. — Governer Slaton ne kaže nobenega razpoloženja, da bi izpremenil smrtno obsodbo Franka v dosmrtno ječo. Proti nekemu obiskovalcu se je izrazil, da naj bi smrtna obsodba napotila obsojenega, da se pripravi na smrt. Usmrčenje Franka je določeno na prihodnji torek.

Knez Radolin in žena v pregnanstvo.

Pariz, Francija, 20. junija. — "Petit Journal" poroča danes, da knez Radolin ni bil aretiran, da pa je bil z ženo vred pregnan na njegov grad v Jaročin na Poznanskem. Povod temu so bile izjave kneginje, ki so baje v višjih krogih vzbudile veliko ogorčenje.

Stališče Rumunske.

Pariz, Francija, 20. junija. — Z Dunaja poročajo, da je grof Andrassy in več nemških diplomatov naprosilo avstrijskega cesarja, da bi odstopil Rumunski del ozemlja, samo da bi se Rumunska ne umešala v vojno. Cesar, ki je čisto pod uplivom avstrijske vojaške stranke, noče o tem ničesar slišati.

Grof Andrassy je bil zadnji teden osebno v Schoenbrunnu. Baje je na kolenih prosil cesarja, da bi se odpovedal Bukovini ter s tem preprečil vpad Romunov v Ogrsko.

Cesar je postal silno jezen in je zakričal: — Nikdo me ne more prisiliti, da bi odstopil brez boja le košček svoje zemlje. Italiji sem kljuboval in kljuboval bom tudi Rumunski, če bo treba. — Vojna naj reši vsa vprašanja, ki se tičejo časti Avstro-Ogrske. Nikdo ne bo mogel reči, da se je Franc Jožef kedaj izkazal za strahopetneža ter da je v uri nevarnosti izročil svojo deželo sovražniku.

Z zapadnih bojišč.

Boji severno od Arras.

Pri Arras se je vršila silna bitka, v kateri je igrala glavno ulogo francoska artilerija.

OBSTRELJEVANJE MÜNSTRA.

Pariz poroča, da so bili Francozi uspešni v smeri proti Souchez. — Boji v Champagne.

Berlin, Nemčija, 20. junija. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi:

"Severno od La Bassee prekopa, na fronti severno od Arras, smo odbili delne naskoke zaveznikov. Nasprotnik je imel težke izgube.

Pri nekem naskoku v Champagne se je uničilo neko francosko divizijo, potem ko je eksplodirala en naš zakop. V Taroy gozdu je prišlo do lokalnih bojev, pri katerih smo ostali zmagoviti.

Izstrelilo se je iz zraka neki sovražni aeroplan, prapadajoč zrakoplovnemu oddelku, ki je brez vojaške škode obstreljeval Iseghem v Flandriji.

V Vogezih so Francozi močno obstreljevali Münster. Ponovni francoski naskoki v dolini reke Fecht in južno od nje so se izjalovili."

Pariz, Francija, 20. junija. — V oficijelnem večernem poročilu se glasi:

"Severno od Arras smo vprizorili naskok v smeri proti Souchez ter napredovali za nekako en kilometer. Nadaljuje se z ostrim artilerijskim bojem v tej okolici. V zapadnih Argonih smo odbili en naskok ter ujeli par sovražnikov.

Na višinah pri Maas smo zavzeli pri Calonne dve vrsti sovražnih zakopov ter ujeli sedemdeset Nemcev.

V Lotaringiji smo osvojili pri Reillon neko nemško oporno točko ter odbili dva protinaskoka. Pri tretjem protinaskoku smo se morali umakniti, a smo postojanko takoj zopet zavzeli.

Naša ofenziva v dolini reke Fecht napreduje."

Angleži poročajo o majhnih uspehih.

London, Anglija, 19. junija. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so Angleži v petek severno od Hooge zasedli nemške zakope na fronti 250 metrov.

Severoiztočno od Armentieres so razstrelili Angleži več min ter razdejali par nemških zakopov.

Angleški zrakoplovci so v petek uspešno obstreljevali elektrarno v La Bassee.

Izjava nemškega cesarja o miru.

Pariz, Francija, 19. junija. — "Matin" je objavil mesta iz nekega pisma, katero je baje poslal nemški cesar nekemu bavarskemu dostojanstveniku in katero je bilo baje objavljeno na Španskem.

Iz tega pisma navaja "Matin" sledeča mesta: "Naš edini cilj je za Nemčijo uspešen mir. Ta mir se bo sklenilo preje kot se splošno domneva. Ako nam bo prinesel za sedaj nepopolen rezultat, bo vsaj lahko služil kot priprava za bodočnost. Sklenjen bo morda jutri, če bi želel jaz tako." Nadalje se glasi baje v pismu, da je nemška država vedno zmožna razširjenja in da se bo morda jutri dopolnilo, kar se ne more danes izvršiti.

Pridigar kot morilec.

Atlanta, Ga., 20. junija. — Rev. D. V. Putnam, odličen baptistovski pridigar, je ustrelil danes v Romeo Taylor nekega mladega platežnika. — Vi ste uničili mojo hčer! — je zakričal nanj ter izprožil revolver. Hči pastorja pa je pozneje izjavila, da ni imel njen oče nikakega povoda ustreliti Taylor-ja, ki je bil oženjen.

Ruski poraz v Kavkazu.

Carigrad, Turčija, 20. junija. — Neka brzojavka naznanja: — V bitki pri Olti, Transkavkazija, smo pobili dvesto Rusov ter zaplenili precej vojnega materijala.

Situacija v Mehiki.

Intervencija potrebna.

Predsednik Wilson še ni na čistem, kako bo rešil celo zadevo. — Vojaštvo je zaplenilo živila.

LAKOTA.

Villa in Carranza nočeta zapustiti dežele. — Delegati pri predsedniku. — Governer Avila.

El Paso, Tex., 20. junija. — Oni, katerim je natančno znan položaj v Mehiki, so prepričani, da morajo Združene države posredovati. Predsednik Wilson je poslal trem glavnim voditeljem noto, katera pa ni imela nobenega uspeha. Villa je bil poražen, med dvema strankama je nastala diplomatična kontroverza, živil je skoraj že popolnoma zmanjkalo.

Mednarodna pomožna komisija v Mexico City, ki sestoji večinoma iz inozemcev, bo poslala predsedniku Wilsonu posebno deputacijo, ki mu bo popisala sedanjo situacijo, v Mehiki. Dosedaj ni še nikomur znano, kakšno stališče bo zavzel v tej zadevi Wilson. Baje je odločno proti interveneiji.

Villa in Carrranza pri vsaki priliki povdarjata, da bi storila vse za blagor Mehike, kljub temu pa ni nobeden tako patriotičen, da bi zapustil deželo. Mr bo šele tedaj mogoč, ko ne bo v Mehiki Ville in Carranze.

Pred kratkim je poslal neki Amerikanec v Chihuahuo 5000 hektolitrov turšice.

Governer Avila se mu je zahvalil v imenu "plemenitega toda nesrečnega mehiškega ljudstva", toda tri dni za tem je governer že prodal žito in si nabavil krasen avtomobil.

Položaj v Mehiki je ravno tak kakor je bil pred tremi meseci. Če prebivalstvo ne bo takoj dobilo zadostne pomoči, bo lakote pomrlo.

Rumunska je pripravljena na vojno.

Rim, Italija, 20. junija. — Iz zanesljivega vira je znano, da se bo Rumunska v najkrajšem času umešala v vojno. Polovica rezerv je že pod orožjem. Rumunski bosta najbrže sledili tudi Bolgarska in Grška.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljatve kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriškem in ob obali Primorja, to je za TRST, ISTRO in DALMACIJO ob obrežju. Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5 ...	,90	120	19.80
10 ...	1.75	130	21.45
15	2.60	140	23 10
20	3.40	150	24.75
25	4.25	160	26 40
30 ...	5.05	170	28 05
35 ...	5 90	180 ..	29 70
40 ...	6.70	190	31 35
45	7.55	200	33 00
50	8.25	250 ..	41.25
55 ..	9.10	300 ..	49.50
60 ..	9.90	350	57 75
65	10.75	400	66.00
70 ...	11.55	450	74.25
75 ...	12.40	500	82.50
80 ...	13.20	600 ...	99.00
85 ...	14.05	700	115.50
90	14.85	800	132.00
100 .	16.50	900	148.50
110	18.15	1000	163.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ITALIJANI SO ZAVZELI VIŠINE

PRI PLAVI, NA LEVEM BREGU SOČE.

V POROČILU IZ RIMA SE GLASI, DA SE JE PO DVA DNI TRAJAJOČEM BOJU ZAVZELO AVSTRIJSKE POZICIJE. — IZGUBE SO BILE VELIKANSKE, KAR SE V RIMU PRIZNAVA. NAJVEČJO OVIRO SO TVORILI ZAKOPI IZ CEMENTA. — V ROKE ITALIJANOV JE PADLO TUDI VEČ TEŽKIH TOPOV.

Rim, Italija, 20. junija. — V oficijelnem poročilu iz glavnega stana italijanske armade se glasi, da so zavzeli Italijani zadnje izmed višin pri Plavi, na levem bregu reke Soče, katere so še ostale v rokah Avstrijcev od dne 17. junija naprej. V poročilu se glasi, da so bile izgube Italijanov velike, a uspehi lepi. — Sočo so baje prekoračile glavne italijanske čete ter zavzele avstrijske pozicije z naskokom. V poročilu se glasi doslovno:

— Artilerijski dvoboji in spopadi med manjšimi četami so se vršili dne 19. junija ob celi fronti. V Karnskih Alpah je vprizoril sovražnik nove naskoke na Freikogel ter se je skušal približati vrhuncu Valonia prelaza.

— Došla so nova poročila o boju, s katerim se je nadaljevalo dva dni in dve noči in sicer za posest višin na levem bregu reke Soče, ki obvladujejo vas Plavo, ležečo na dnu prehoda ali defileja, sredi katerega teče reka Soča. Most preko Soče na tem mestu je sovražnik razdejal. Po noči smo položili preko reke nove mostove in v jutru 16. junija so pričele naše čete z naskokom. Prodiranje se je vršilo cel dan, a zelo počasi vspričo velikanskega odpora sovražnika in radi terenskih težkoč, ki so bile še večje vsled umetnih zaprek in bodeče žice.

— Številni veliki topovi Avstrijcev so bili postavljeni v skritih pozicijah, katere je naša artilerija kaj težko dosegla. Kljub temu pa je naša infanterija s pomočjo artilerije do večera zavzela prvo vrsto sovražnikove obrambne črte. Tekom noči je nato vprizoril sovražnik več protinaskokov, da nam iztrga osvojeno ozemlje, a je bil vedno pognan nazaj.

— Dne 17. junija so dovršile naše čete uspeh prejšnega dne ter zavzele višine, ki so se še nahajale v rokah sovražnika. Avstrijci so nato koncentrirali na italijanske čete oster artilerijski ogenj, kateremu je sledil drugi protinaskok s svežimi četami. — Slednje so bile nato odločno pognane nazaj. Ujeli smo preko 150 avstrijskih vojakov, vštevši štiri častnike ter zaplenili veliko pušk, municije in eno strojno puško. Naše izgube so bile velike (!), a uspeh je bil sorazmerno važen.

— Ob Soči, katero smo prekoračili z glavno silo, se je zavzelo sovražne pozicije, po naravi in umetno utrjene, drugo za drugo. Zavrnilo se je tudi vse poskuse Avstrijcev, da vprizorijo ofenzivo. Na višinah pri Plavi se je izkazala naša infanterija kot vzvišena nad vsako hvalo.

* * *

Plava, katero so zavzeli Italijani z naskokom, leži v dolini reke Soče, dvajset milj pod Tolminom. Italijani hočejo zavzeti Tolmin, katerega se smatra za ključ doline reke Soče.

Plava leži na levem bregu reke Soče. Železnica, ki teče po dolini reke Soče, gre na desnem bregu mimo mesta. Na tej točki gre preko reke le en most. Na vsaki strani Soče pri Plavi se dviga gričevje do višine dvanajsto črevljev.

Tolmin, katerega hočejo sedaj zavzeti Italijani, leži v dolini med hribi, ki se dvigajo do višine 5000 črevljev. Dolina, v kateri leži Tolmin, je na najširšem mestu široka eno in pol milje. Soča teče skozi dolino in vsako prodiranje proti severu spravi nasprotnika v stik z močnimi utrdbami. Dokler se ne zavzame Tolmina, je vsako prodiranje v južno Avstrijo izključeno. Bitko pri Plavi je smatrati za nekak uvod k glavni bitki, ki se bo vršila pri Tolminu.

Obstreljevanje italijanske obali.

Dunaj, Avstrija, 20. junija. — Avstrijsko oficijelno poročilo glede obstreljevanja iztočne italijanske obali od strani avstrijskih bojnih ladij, ki se je završilo pretekli teden, se glasi sledeče:

— Več naših križark in torpednih čolnov je v četrtek in petek vprizorilo ekspedicijo ob italijanski obali in sicer od meje pa do pristanišča Fano. Poškodovalo se je semaforne postaje ob izlivu reke Tagliamento in v bližini Pesaro ter železniške mostove v bližini Rimini, preko rek Meturo in Aroila. Vse bojne ladije so se vrnile nepoškodovane.

Torpediranje parnikov.

Torpediran je bil angleški parnik "Dulie". Zadeva nemškega podmorskega čolna "U 29".

London, Anglija, 19. junija. — Angleški parnik "Dulie", vsebujoč 2000 ton, je bil danes v bližini Suffolk torpediran ter se je potopil. Posadka se je z izjemo enega moža rešila.

Berlin, Nemčija, 19. junija. — Admiraliteta je danes objavila, da je neki angleški petrolejski parnik, ki je vozil pod švedsko zastavo, povozil in potopil nemški podmorski čoln "U 29". Temu podmorskemu čolnu je poveljeval poročnik Otto Weddigen, ki se je odlikoval z nevrjetno drznostjo.

Admiraliteta pravi, da je bila potopa tega podmorskega čolna kriva prevelika popustljivost in obzirnost Weddigena napram angleškim trgovskim ladijam. Weddigen je ustavil parnik ter zahteval vpogled v listine. Angleški parnik pa je izkoristil to priliko ter se zaletel v podmorski čoln. Admiraliteta dostavlja, da je to najboljši dokaz za krivično uporabo nevtralnih zastav in da so vsled tega poveljniki podmorskih čolnov prisiljeni napasti tuje ladije brez prejšnega svarila. Izprememba v vojevanju s podmorskimi čolni je mogoča le v slučaju, da izpremeni Anglija svoje metode.

Dementirano poročilo.

London, Anglija, 19. junija. — Admiraliteta je danes popoldne objavila, da je bil nemški podmorski čoln "U 29" potopljen od neke angleške bojne ladije, ne pa od trgovskega parnika.

Uspehi vojevanja na morju.

London, Anglija, 19. junija. — Tekom tedna, ki se je končal z 18. junijem, je bilo potopljenih 8 angleških trgovskih parnikov in pet ribiških. Sedem teh parnikov je bilo torpediranih, osmi pa je zadel na mino ter se potopil.

Nikake municije na krovu.

American Line je včeraj objavila, da ne prevaža nikake municije za zaveznike s svojim parnikom "New York." Družba pravi v svoji objavi:

— American Line objavlja še enkrat, da niso njeni poštni parniki, ki vozijo redno med New Yorkom in Liverpoolom, nikdar prevažali municije ter je tudi nikdar ne bodo. Istotako ne bodo prevažali drugih predmetov, ki so namenjeni za oborožene sile ali kak vladni department vojskujočih se držav.

Avtomobil za pošto na deželi.

Washington, D. C., 20. junija. Dne 2. avgusta se bo v različnih delih Združenih držav pričelo dostavljati pošto po deželi z avtomobili. Poštna uprava je naročila 105 avtomobilov, katerim bodo po potrebi sledili še drugi.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " " pol leta 2.55
" " " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Neopravičeno veselje.

—o—

Meščansko časopisje poroča z velikanskim veseljem, da je izvoz iz Združenih držav v toliko prekosil uvoz, da bo znašal 30. junija, to je koncem fiskalnega leta, več kot tisoč milijonov dolarjev. Večina meščanskih časopisov skuša s takimi vestmi vzbuditi domnevo, da je napočil s tem slavni čas ne le za ameriški kapital, temveč tudi za delavski razred. Pri tem pa je dejstvo, da se splošna brezposelnost ni zmanjšala, dasiravno je bilo toliko tisoč delavcev zaposlenih pri izdelovanju morilnega materijala ter so drugi tisoči odšli iz dežele. Otežujoče za delavce je nadalje, da se cene živil nočejo zmanjšati. Račun mora biti torej brez podlage, vsaj kolikor pridejo delavci v poštev.

Vedno se pa zamolči tudi dejstvo, da je pripisovati prebitek ne le močnemu izvozu, temveč bistveno zmanjšanju uvoza. Glasom številk, katere se je sestavilo v Washingtonu tekom zadnjih desetih mesecev, je izvoz le za $164,600,000 večji kot pa v desetih mesecih preteklega fiskalnega leta. To je gotovo veliko, če se premisli, da je bil izvoz iz Združenih držav že v preteklem letu velik ter je daleko presegal uvoz. Temu nasproti pa se je zmanjšal uvoz za $197,925,000, vsled česar je znašala trgovska bilanca v prid Združenim državam preko 362 in pol milijona dolarjev več kot v preteklem letu.

Veliko zmanjšanje uvoza pa ni nikaka prednost. Združene države še daleko ne producirajo vsega, kar potrebujejo za vzdržanje svojih industrije. Treba je vzeti le en slučaj, namreč barvila, ki so za tekstilno industrijo neobhodno potrebna. Dobiti jih je mogoče le iz Nemčije, kar pa skuša ovirati Anglija. Pred kratkim se je glasilo, da more vstrajati zaloga le še do konca avgusta, dasiravno je šele pred par meseci prišla cela ladija z barvili v Ameriko. Ako se ne posreči napotiti Anglijo, da spusti skozi barvila, bo nad pol milijona ljudi v nevarnosti, da izgube kruh. Glasom poročil različnih veletržcev je zaplenila Anglija za 30 milijonov dolarjev blaga, ki je prihajalo iz Nemčije. Na vse kriplje se brani izpustiti to blago, namenjeno za Združene države. Vsled tega se ovira trgovino v dotičnih predmetih, kar zopet spravlja ob delo toliko in toliko ljudi. V gori imenovani peticiji se prosi vlado Združenih držav, naj zahteva od Anglije prosto pot za dotične predmete. Povračilo vnaprej plačanih stroškov, katere je obljubila Anglija, ne pomaga tukajšnjim trgovcem prav nič, ker izgube pri tem ves dobiček.

Vsled omejevanja uvoza pa rastejo tudi cene za vse predmete, vsled česar trpi najbolj delavec.

Nadalje se ne sme pozabiti, da se je zmanjšal izvoz v nevtralne in nekatere vojskujočih se držav. Tako se je v prvih devetih mesecih vojne izvoz v Avstrijo zmanjšal od 18 na en milijon, v Nemčijo od 290 milijonov na 63, v Rusijo od 23 na 11 milijonov. Enako, čeravno ne tako močno, je z izvozom v Afriko, Azijo in Južno Ameriko. Predmeti, katere se je izvažalo v te kraje, pa niso bili vojni predmeti in veliko delavcev, zaposlenih pri tem, je izgubilo svoja mesta.

Veselje vsled zvišanega eksporta ima torej kaj malo podlage, ker ne znači prebitek čistega dobička. Neki newyorški list je izračunal, da gre od tega dobička $600,000 za prevozne stroške, ker je ameriška trgovinska mornarica tako slaba. Poleg tega pa pridejo še visoke vojne premije in drugi stroški, katere je treba plačati radi vojne.

Torej tudi s kapitalističnega stališča ni račun tako sijajen kot ga hočejo naslikati nekateri.

Dopisi.

Port Washington, Wis. — Ker imamo dovolj prostega časa in ker so delavske razmere bolj slabe, smo tudi letos ustanovili Baseball Club. Napredujemo prav dobro in pri vsaki priliki pokažemo tudi drugim narodnostim, da se zamoremo Slovenci v vseh ozirih meriti žnjimi. Dne 2. maja smo igrali prvo igro s fanti iz Graftona, Wis. Za nas se je prav dobro obnesla (2—3). Tudi v nadaljnih dveh igrah smo bili zmagovalci. Dne 6. junija so nas poklicali rojaki iz Milwaukee, Wis. Pozivu smo se odzvali in odšli iz tekme kakor zmagovalci. Omeniti je pa treba, da so milwauški slovenski fantje jako dobri igralci, vsled česar smo še bolj ponosni na svojo zmago. Igralci iz naše naselbine so: F. Veršnik, J. Kremžik, A. Jeraj, Joe Remic, M. Remic, F. Sušnik, F. Šek, J. Štavt, J. Remic, A. Robnik. Igralci iz Milwaukee so: F. Šem, Joe Maronšek, F. Ermenc, F. Maronšek, Rupnik, Malinšek, Jurkovič, Zaje, Praznik, F. Hren. Igra je sledila:
Port Washington: 202000001 – R.
Milwaukee: 000102100 – R.
Pri igri je bilo navzočih kakih 400 gledalcev. Dne 4. julija se bomo zopet poskusili žnjimi. Kako bo tekma izpadla, bomo sporočili. Rojaki, udeležite se prihodnje tekme v polnem številu! — S pozdravom: Igralci.

Stotsenburg, P. I. — Tukaj na Filipinih je že nekaj tednov taka vročina kakor v peklu. Vojaki, ki smo že dalj časa v tem kraju, smo po barvi skoraj popolnoma podobni zamorcem. V splošnem se nam pa še precej dobro godi. Vaje imamo vsak dan samo po tri ure, ob nedeljah in praznikih smo pa čisto prosti. Ob prostih urah se zabavamo z lovom na jelene. Tudi meni se je že posrečilo pobiti enega takega velikoroga. Slovenski vojaki se zelo zanimamo za dogodke v stari domovini. Vsi želimo, da bi bilo prejkomogoče konec teh strahot. Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam v Združenih državah! — G. F., slovenski vojak.

Spomini in povesti iz Koroške.

—o—

Spisal Ferdo Plemič.

—o—

KRIŽAN KAMEN.

Sredi Škedna, malega gozdiča tik Brnce, je star kamen, velik in štirioglat in od starosti že siv. In v ta kamen so vklesani tri križi in mah obrašča kamen in seneca vitkin jelk pada nanj. In "šac" je zakopan pod njim, prav gotovo; kmet Hojž to trdi, in kmet Hojž ni kar tako-le, temveč kar reče, to reče. In mora to najbolje znati.

Učeni možje so že hodili h kamnu in krog njega in pošnofali so malo in ugibali so in majali so z glavami, ali pa prave niso ne uganili, ne primajali. Kmet Hojž to ve, saj je sam te gospode pospremil do svojega kamna. Ali on pravi, da je bila koncem konca gospoda prav tako mutasta kakor njegov kamen v tem Škednu, v katerega so vklesani trije veliki križi, tako veliki, kakor nadloge ubogega koroškega kmeta.

Je-li ta kamen še iz rimskih časov? Je-li iz časov turške sile. Je-li slednji preostanek grajskega poslopja? Ali krije gomilo padlih junakov? Ali so pastirji vklesali vanj tri križe, tri velike križe? Kdo ve?

Baseball igralci iz Port Washington, Wis.

Ali to ni glavno. Glavno je vprašanje, je-li pod kamnom zakopan zaklad ali ne? To bi bil kmet Hojž, star dragonec, rad vedel. Če je zakopan, potem se kmet Hojž ne boji sto rogatih hudičev in tudi o polnoči ga dvigne. Če ni zakopan, čemu potem leži ta kamen sredi samotne goščave vrhu malega griča?

"To mi povejte, gospoda!" je rekel kmet Hojž.

Gospoda je skomignila z ramami, pa pridrobila je malo latinskih besed, kmet Hojž pa je vedel toliko, kolikor poprej, pa še nekaj več, namreč, da gospoda ravno toliko ve kakor on, ki je samo cesarja služil in včasih svojo ženo evelil.

Gospoda je odšla s prvim vlakom v mesto. Kmet Hojž pa je precej zamišljen stopil k Gobrnu v krčmo. Nu in tam je prisedel k meni in mi je razložil vso svojo zadevo.

"Star kamen je in od starosti že siv in mah ga obrašča in tri debeli križi so vklesani vanj. Je-li to znamenje, da je pod kamnom zaklad zakopan?" me vpraša.

"Kmet Hojž", sem mu odgovoril, "vi ste mož in zakladov ne potrebujete."

"To je res, da ne", reče on. "Ali če bi imel zaklad drugi dvigniti, anti ga raje sam."

"To je da! Ali kaj si boste sivili sedaj s tem svojo glavo? Pustite kamen in zaklad in gospodo. Glejte to steklenico pristnega štajerskega vina!"

"Vidim."

"Nu tedaj! Če je zaklad pod ali nad vašim kamnom, to nama bodi deveta briga. Zaklad imava tu v tej krhki steklovini, zlat, lesketajoč zaklad. Je-li?"

"Šolmašter, to ste prav dejali! Pa pijmo ga in zapojmo zraven:

"Oj ti naumno dakle,
koj gledaš za mno?
Dro, prav dobro veš,
da n'ča maram zate!"

"Tako je, kmet Hojž!"

To je bilo še tedaj, ko sem bil še samski fant.

* * *

Leta so minila. Vrnil sem se v našo gozdno domovino. Sedaj pa nisem bil več sam. In če sem zopet kdaj krenil v Škeden, me je spremljala mala stvarca, tako ljubko modrih oči, svitlih las kot odsev solnčnega žarka, jedva nekaj čez pedenj dolga. In v Škeden sva hodila, kakor pred leti jaz sam. Jaz sem se modro držal, kakor se očetu spodobi, in ona je drobno stopicala in tjavendan gostolela, kakor se spodobi tako malim punčikam. In v gozdni hlad sva prišla iz morja solnčne svetlobe, ki je valovela nad poljem in zorila bledovijolčasto ajdo. In ona je kihnila skozi mali nosek, ker ni bila vajena gozdne sence, ona, južna cvetka ob daljnem morju. Pa sem jo dvignil na rame in nesel sem jo gor v breg. In močan sem se zdel oni hip kakor sveti Krištof, da, kakor sveti Krištof, ko je nekoč nesel božje dete preko deroče reke. In gori na vrhu sem postavil malo stvarico, svojo poredno Varenko na tla. In čudila se je koroškemu gozdu in njegovim cvetlicam in njegovi tajnostni senci. In prestopicala sva dalje in dalje v goščo. Slednjič pa sem utrujen legel pod vitko nebotično jelko, sliko deviškega ponosa. A mala je drobila korake krog mene in lovila muhe in pobirala padle češarke. Leno sem se oziral za njo, spanec se me je lotil. Nakrat veseli krik. Kaj je z mojo malo?

"Kje si?"

"Ate!" se oglasi tenek glas.

Zmagovito je stala na starem kamnu, velikem in štirioglatem in od starosti že sivem, v katerega so bili vklesani tri debeli križi — Bog vedi, od katere roke. In angeljski nasmeh nedolžnosti je igral krog njenih drobnih usten.

Poskočil sem na noge, jo dohitel, objel in visoko dvignil in s petjem sva ubrala pot navzdol po Škednu proti polju. A na polju sva srečala kmeta Hojža.

"Dober večer, kmet Hojž! Kaj pa vi?"

"Polja ogledujem in ajdo. Ta na desni kaže dobro, ali ta na levi je prav taka, da bi človek kar križ naredil čez njo; prezgodaj je sejana in suša ji je škodila. Odkod pa vi, šolmašter, iz Škedna?"

"Seveda!"

"Pa ste videli tamkaj moj kamen? Tri debeli križi so vklesani vanj. Bog ve, če je zaklad pod njim skrit!"

"Pod njim težko, kmet Hojž; ali nad njim je bil danes, in Bog mi priča!"

"Je-li res?"

"Da, ali dvignil sem ga sam in nesem ga s seboj na rami. Ravno težek ni, le poglejte, kmet Hojž!"

"Vidim in pravim, to je pravi zaklad, kar vi nosite na rami, če vam Bog da srečne ure dožiti z njim!"

"Tako je. Pa lahko noč, kmet Hojž!"

"Z Bogom!"

Pogreb na Carevem vrhu.

—o—

Neki sotrudnik "Štampe" piše prijatelju v Belgrad:

Carev vrh, 20. junija.

Dragi Sveto!

Današnji dan, 20. junij, je izmed onih vrlo redkih lepih dnevov na Carevem vrhu. Preseda še samo ostra in hladna sapa, ki se čuti tu stalno.

Naš polk, po uspešni in krvavi borbi pri zavzetju "Rietkih Rukova", je od včeraj in danes v rezervi. Medtem pa neprestano traja borba s Carevega vrha proti Rujnu. Od vseh strani grme topovi in od sovražne strani padajo šrapneli in granate, k sreči z malim uspehom.

Od zgoraj, od položaja pelje stezica, ki se malo nižje razcepi v dva dela: eden k previjališču drugi — k grobu. Nekoliko svežih grobov se vrsti drug poleg drugega, a novoizkopani grobovi hladno pričakujejo novih žrtev..

Z najvišje točke Carevega vrha se od časa do časa pojavi ranjenec: gre počasi, trudno, ali pa nosi roko obvezano — gre po stezici proti previjališču.

Malo, malo, pa se pojavijo nosila: nosijo jih štirje bolničarji (strežniki). Eni nosijo težko ranjene, drugi mrtve... Prvi krenejo k previjališču, drugi k grobovom.

* * *

Tik pred poldnem se pojavijo še enkrat nosila... Polahko in pazljivo korakajo bolničarji. Vsi smo vprli oči v nje: Bože, na katero stran bodo zavili? Nemo smo pričakovali, da gredo mimo nas ali — obrnili so se na levo k grobovom.

— Gospod svečenik, prosim vas da pridete... Eden je, da ga shranimo, reče bolničar polkovnemu duhovniku.

— Ali ga je zdravnik pregledal?

— Da, tudi doktor je tam.

Svečenik pride k odprtemu grobu, poleg katerega so bila nosila ki so jih obkolili vojaki ter se razgovarjajo o padlem:

— Bedna njegova mati, ko izve!

— Ali je stari vojak ali novinec?

— Novinec, topničar.

— Novinec! Komaj pride, pa pogine. Siromak!

— Usoda, brate!

— A odkod je?

— Iz Selevca.

— Iz Selevca? Pa to je moj rojak!... Kako se zove, pri Bogu?

— Vojislav Živanović.

— Vojislav! Uh, bedni njegovi... Ali veste, da je tu njegov brat? Včeraj sem ga videl.

— In kdo je njegov brat?

— Čedomir. Evo ga v 18. polku. Sedaj je v rovu. V borbi je. Evo, takoj tu, preko te grede.

— Potem ga moramo obvestiti. Greh bi bil, da bi ne videl zadnjikrat svojega brata.

— Pa ga obvestimo, ako še bo mogoče.

— Mogoče, reče zdravnik. — Idi, podnarednik, k poveljniku čete in ga odvesti, ali bratu padlega ne povej, zakaj smo ga poklicali.

Brat je bil v resnici v boju. Počakali so s pogrebnimi molitvami.

Ni prešlo niti četrt ure, kar se pojavita zgoraj dva vojaka.

— To bo on, reče eden.

In v resnici. Bil je Čedomir in podnarednik, ki je šel ponj.

— Čedomir, reče duhovnik. — Poklicali smo te. Bodi hraber, kakor je bil hraber tvoj brat. Vojak si in veš, kaj pomeni, umreti za svojo domovino. Poklicali smo te, ker tvoj brat je padel kot junak, in ker si tukaj, je treba, da prisostvuješ njegovemu pogrebu.

Čedomir je stal. Sliši vse to, a še ne razume. Vznemirjen je. Malo prej še je bil v rovu, poslušal žvižganje puškinih krogelj, gledal pustošenje šrapnelov in granat, pričakujoč vsak trenutek, da zalene tudi njega katera kroglja in ga uniči. Odvedli so ga iz rova, a niso mu rekli, zakaj. Sedaj mu tu nekaj govore, ali on jih ne sliši prav. Ni se še zavedel, še mu je v glavi in pred očmi borba in ušesa polna peklenskega groma "molernega" orožja. V obrazu je bled, izmučen, blaten, obleka je v neredu, torbica za patrone že odprta, ena je prazna. V rokah drži puško, nabito, treba je, da se povrne. Čaka ga — domovina...

Svečenik odpre knjigo. Vojaki snamejo kape. Mehanično jo snane tudi Čedomir. Pogleda na nosila in — jel je pojmovati...

Tiho, monotono, s tresočim glasom jame čitati svečenik molitve. Tolikokrat sem poslušal te monotone, pogrebne molitve, ali nikdar dosedaj mi se niso zdele tako tužne, misterijozne. Veter se igra z dolgimi lasmi svečenikovimi, a priprosti vojaki se od časa do časa prekrižajo.

Čedomirovo mračno čelo se še bolj zmrači. Ustne mu podrhtavajo, a iz oči se vlijejo solze po blatnem licu, padajoč na prašnate, ornele rokave, s katerimi jih je otiral...

Končano je. Kraj groba stoje nosila, čakajoč, da se spusti skromni junak v grob. Kraj nosil kleči Čedomir, vrgel se je na mrtvega brata in tiho plaka.

— Vojislave! Kaj poreče mati in kaj tvoja Draga?... Vojislave, ali si to ti? Tukaj se morava najti... tukaj?...

Nekoliko vojakov ga dvigne in olaži. Odpeljejo ga od groba...

* * *

In poslednja gruda zemlje je že pokrila žrtvo, a zgoraj po stezici proti rovom se počasi pomika vojak. Z rokavom leve roke si briše oči, z desnico dene puško na ramo in odhaja — da osveti kri svojega brata...

Sreča v nesreči.

Telefonske postaje mojega oddelka so se nahajale v prvih strelskih jarkih. Hrano je bilo mogoče dostavljati službujočim telegrafistom le po podzemeljskih rovih. Ker imam pri oddelku večje število tirolskih oslov in mul, sem na te živali naložil potrebno ter v spremstvu enega moža poslal do strelskih jarkov. Večkrat pa nas je srečala tudi smola. Tako sem šel nekega dne sam z enim vojakom, ki je vodil žival. Prišli smo vsi trije samo za trenotek vrh jarka, a že je pripiskala srbska krogla, ubila ubogo žival ter šla skozi kotel, v katerem je bila menaža za telegrafiste. Ni kazalo drugega, nego si naložiti menažo na ramo in nesti dalje. Še Bog, da sva z vojakom ohranila zdrave ude. Tudi drugi dan so nam Srbi zagodli, ko smo nesli menažo telegrafistom v strelske jarke. A glej sreče. Krogle so švigale mimo glav ko toča, a ena je zadela vojaka poleg mene, ki je vodil žival, v desni hlačni žep, kjer je imel denarnico, se zapičila v denarnico, prevrtala dva dvovinarska novca ter popolnoma prikovala na krono, kjer je obtičala. Sreča njegova je bila, da je imel par grošev v žepu. V spomin, da mu je ljubi Bog ohranil življenje, še danes zvesto hrani ta dva krajcarja in kroneo, ki so popolnoma razmesarjeni ter drže v sebi srbsko kroglo.

Poincaré na fronti.

Iz Pariza poročajo: O zopetnem obisku Poincaréja ob fronti poročajo listi:

Predsednik je obiskal v spremstvu ministra Milleranda čete ob Aisni. Obiskal je tudi pozicije severno od Aigle in pozicije artilerije, pri čemer je ogovoril mnogo častnikov in vojakov. Mnogim bojevnikom je prinesel odlikovanja. Obenem so dobili nanovo postavljeni polki svoje zastave. Pri slavnostni predaji zastav je bil navzoč tudi vrhovni poveljnik Joffre. Poincaré je ob tej priliki ogovoril čete: "Častniki, podčastniki in vojaki! Prinašam vam v vaši novi formaciji pozdrave vaše domovine, nedeljive in nesmrtne Francije, ki jo že skozi mesece z največjo hrabrostjo branite. Oddajam vam te zastave, da pod njimi vzdržite in se nadalje bojujete do skorajšne popolne zmage. S ponosom glejte na te tri barve države; to so znamenja časti, neodvisnosti naroda in predstavljajo simbol vsega tega, kar branite s svojim življenjem. Odlična armada, ki ima nalogo, priboriti svobodo Francije, svobodo svetu. To je častna naloga, ki jo bodete izvršili vi. Pojdite sedaj k svojim tovarišem in govorite jim o mojih besedah ter sporočite jim najboljše čestitke vlade za vaša dela hrabrosti!"

"Austro-Americana"

je izdala poročilo o poslovanju lani. Kupčija ni ugodna. Po rednih odpisih izkaže bilanca pet milijonov kron izgube. V prvih sedmih mesecih lanskega leta je bil splošen položaj neugoden, ker je bil slab blagoven trg in ker so si družbe glede na tarifne boje v potniški kupčiji konkurirale. Odkar je izbruhnila vojska, je obrat popolnoma ustavljen, a družba smatra za svojo dolžnost, da obdrži v službi večino pisarniškega in ladjinega osobja. Ladje so še spravili na varno, ko je izbruhnila vojska.

Spomenik junakom.

Splitsko poglavarstvo je razpisalo natečaj za umetniški spomenik junaškim Dalmatincem, padlim na bojišču. Za to umetnino so določili 66.000 K nagrade, podelil jo bo posebni jury.

Rad bi zvedel za svojega prijatelja SIMONA TUŠEK. Doma je iz Prezida. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Alois Mihelič, 1438 E. 45. St., Cleveland, O. (19-22—6)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

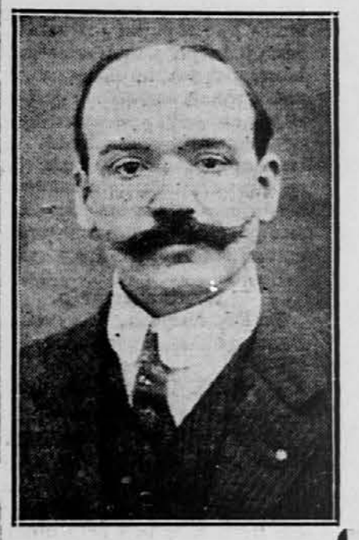

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

Preberite to natančno!

Razlika med obrestmi in dobičkom.

Veliko ljudi je med nami, kateri imajo denar in kateri hočejo napraviti še več denarja. Ako ste med temi, tedaj vpoštevajte sledeče:

DOBIČEK, to je, kjer se zamore v resnici velik denar napraviti; denar naložen v bankah ne bode nikogar pripeljal k bogastvu. Spoznati razliko med **OBRESTMI** in **DOBIČKOM,** je prva pot k bogastvu, in je velikanskega pomena, posebno za one, ki nimajo toliko denarja na razpolago.

OBRESTI in **DIVIDEND** je takorekoč majhna priklada denarja, katerega vložite v banko. Stem se ne zamore nič naprej priti.

DOBIČEK to je veliko več. Dobiček napravi ljudi bogate, jim daje vse, kar si požele.

3% ali 4% obresti, katere dobite na Vaše hranilne vloge v banki, ni **DOBIČEK;** to je samo uboga priklada.

4% ali 6% obresti, katere dobite ako vložite Vaš denar v različne bonde ali v Building Loan Assocation, to ni **DOBIČEK.** To je samo priklada denarja, kojega vlagate na te bonde.

Nobena oseba resnih misli ne zamore priti naprej od **DENARJA TO JE PRIKLADE,** katero dobivate od bank; pač pa zamorete priti k denarju, ako ga tako naložite, da prinaša **DOBIČEK** in **OBRESTI,** in to je edina pot k boljšim in premožnejšim razmeram.

Vi bodete gotovo vedeli, da, ako hočete napraviti **DOBIČEK,** tedaj morate položiti denar v obliki investmenta, čegar cena **ZAMORE** in **MORA** višje priti; Vi morate kupiti Stocke po nizki ceni in **PREJ,** kakor njih cena poskoči. Tu napravite denar na dvojni način.

1. Boljše obresti kakor v banki.
2. Dobite razliko, **DOBIČEK** na Stocku, to je, kadar se cena povzdvigne in če ga hočete zopet prodati ali nam nazaj ali pa komu drugemu.

Denar naložen v **BANKI** Vam donaša samo ubogih 3% ali 4% obresti. **ISTI DENAR,** naložen v dobrih **RAILROAD** ali **INDUSTRIJSKIH** Stockih, Vam donaša od 6% do 12% obresti. Vi lahko kupite Stock ali za **CASH** ali pa na **LAHKE MESEČNE OBROKE.** Cena teh Stockov je sedaj še jako nizka, in vsi, kateri sedaj kupijo, bodo gotovo napravili velik denar.

Ako imate denar in hočete napraviti še več, tedaj nam pišite v slovenskem ali angleškem jeziku po knjižico, katero Vam pošljemo brezplačno. Ta knjižica Vam bode natančno razložila, kako kupiti **DOBRE STOCKE** po nizki ceni, za Cash, ali pa na lahka mesečna plačila.

Pišite za knjižico G 3.

JOHN L. MOORE & CO.

INVESTMENT DEALERS

242 Fourth Avenue, Pittsburgh, Pa.

O Rezijanih.

Ni mi glavni namen v tem spisu priobčiti popis Rezije same, saj se je o njej že mnogo pisalo. Pač pa hočem spregovoriti nekoliko o njenih prebivalcih, ki so na skrajnem zapadu slovenskega ozemlja in so si dobro ohranili svoje narečje in deloma tudi šege in navade, kakor skoro nobeno drugo slovensko prebivalstvo.

Za prebivalce doline, ki tiči ob zapadnem vznožju Kanina (2592 m), mogočnega velikana Julijskih alp, so se zanimali prej drugi slovanski narodoslovci in jezikoslovci ter inorodni, kakor slovenski.

Že pred 70 leti je potoval ruski učenjak Sreznevskij po Reziji in priobčeval razprave o njihovem jeziku (narečju). Pred njim se je zanimal za to deželo češki vojaški kurat A. Pišely.

Tudi nemški in italijanski narodopisci so jeli objavljati zanimivosti iz Rezije, n. pr. Bergmann. Valentinelli in dr.

Leta 1872. in v nadaljnih letih je bival ruski učenjak, prof. peterburške univerze Baudouin de Courtenay v Reziji, študiral ondotno narečje in obelodanil svoje razprave. On je najbolj temeljito proučil njihovo narečje; zato je bival več časa med njimi.

Revija "Slov. Prehled" je priobčevala spise: V udoli Resie.

Od naše strani je pisal prvi o Rezijanih J. Kopitar in sicer po francoskih zapiskih poljskega potovalca Potockega.

Prof. S. Rutar v svoji knjigi "Beneška Slovenija" piše dokaj zanimivega o Rezijanih.

•

Rezijane sem si prvotno predstavljal videč jih po naših krajih, ko so popravljali razne kuhinjske predmete in posodje, vse drugače, kot sem dobil vtiske o njih bivajoč v njihovi domovini. Da so tako gostoljubni, prijazni, zgovorni in da jim je red in snaga v hiši prvo, tega bi si nikdar ne bil mislil.

Pot k njim me je privedla iz avstrijskega Breginja skozi Učejo čez goro Klino (1421 m). Ustavil sem se s svojim vodnikom, pristnim Rezijanom in s prijaznimi tovariši, ki so bili namenjeni drugega dne na Kanin, o katerih pa mi še nič znano, so li bili na vrhu — na rezijanski planini Hlivac (Hlevec), kjer je več hiš in koč, v katerih stanujejo čez poletje lastniki obširnih pašnikov in gozdov. Tu imajo živino, ki se pase po širnih obronkih planin. (Živina je dobre pasme in tudi dobro rejena; prija jej pač dobra sočna gorska trava in tudi nadležni mrčes je ne nadleguje tolikaj.

Te poletne naselbine, ako jih moremo tako imetnovati, obstoje iz pritličnih hiš, pokritih z mecesnovimi deščicami in iz hlevov in skednjev. Ves poletni čas biva tukaj vsa družina. — Moški kosijo travo in spravljajo v skednje, deca in stare ženske pasejo govedo, ovce ali koze. Poslednjih je vedno manj, jih ne smejo preveč imeti radi škode, storjene na mladih nasadih.

Ženice niso nikdar brezposelne, celo na paši uporabljajo čas, da predejo iz ovčje volne niti, iz katerih pletejo trpežne in debele nogavice. To delajo vse na roke stoje. V oprtnjaku jim je predivo, v rokah pa drže motovilce, okoli katerega ovijajo nit.

Doma pripravljajo obed. V koči je ognjišče kar prosto na tleh. Ker ni dimnikov, se vali dim skozi vrata. Kadi se pač v hiši, toda navadno le v višjih plasteh. Če prideš notri, se moraš skloniti, da te ne objame gost dim. Dasi je vse prostor okajen od dima, ali kuhinjska posoda in drugi predmeti so snažni in v redu postavljeni po policah in drugod. Tudi spalnice imajo jako snažne.

Da so zgovorni sem že omenil. Tujce vidijo kaj radi in so jim privajeni, pozdravljajo jih z laškim "buon giorno", tako se tudi med seboj pozdravljajo. Postrežejo jim, s čimer morejo, in branijo se sprejeti ponujani denar. Mladeniči niso sramežljivi in boječi, lepo odgovarjajo na vprašanje. Postave so krepke, stasne in imajo črne oči. Iz obraza jim gleda resnost. Delavni so jako, lenuhi in postopači se redkokdaj dobe med njimi. Po nepotrebnem ne zametavajo denarja. Prizadevajo si kaj prišteditи od onega pičlega zaslužka, ki g adobe s tem, da hodijo k nam "lonce vezat, marele flikat, škarje in nože brusit", da si v domačiji opomorejo, ker po večini manj rodovitna zemlja ne more prehraniti po številu vedno naraščajočega prebivalstva.

Tožarijo se Rezijani jako neradi, živijo rajši s sosedi v miru, ako se tudi malo skregajo in dajo izraze svoji jezi s par "maledünami", pa so si kmalu zopet dobri. Med njimi se opaža nekak demokratičen duh. V gostilnah in pri razgovorih po cestah in trgih se družijo neozirno: posestnik, trgovec, krošnjar, ali navaden brusač. To napravi na človeka, ki živi v drugačni okolici, jako prijeten vtisk. Ko se vrnejo domov s svojih pohodov " s trebuhom...." iz raznih delov Evrope, si imajo pač mnogo povedati.

Oni Rezijani, ki prihajajo k nam popravljat kuhinjsko posodje, ne ostajajo stalno pri nas; od časa do časa obiščejo svoj dom, ker marsikdo ima kaj zemljišča in tu mora opraviti delo, ki mora biti v onem času opravljeno; n. pr. o košnji se jih mnogo vrača domov. Kdor pa nima sveta, ima sorodnike in prijatelje, katere tudi rad vidi. Največ se jih zbere v svoji domačiji o praznikih, posebno na njihov največji praznik "Šmarna miša" dne 15. vel. srpana. Takrat se shajajo Rezijani iz vse doline na Ravnici (Ravenci), kjer je glavna cerkev in sploh središče vse Rezije. Tudi mnogo tujcev prihaja tega dne na Ravnico.

Rezijani se pozdravljajo med seboj prav iskreno, tudi poljubljajo se s sorodniki. To kaže, da so dobrega srca in da so tudi iskreni, nikakor pa, da bi bili hudobni in poniglavi. Da so si pridobili dosti lepih lastnosti, so pripomogle pač njihove obilne skušnje po svetu in zato tudi vedo, kako je ravnati, da se bolje izhaja.

V družbi so jako veseli in živahni in ob takih prilikah zapojejo tudi kako rezijansko. Pojo navadno dvo ali troglasno pa tako, da držijo basi v gotovih pesmih vedno isti glas in sicer kvinto in ob koncu vsake kitice pridevajo refren le-li-le-la-la, ali kaj podobnega. Kadar nehajo peti, pa vsakokrat zavriskajo. Tudi otroci tako, ako pojejo na planini na paši.

Ruska dama Ella Schoultz-Adaiewska, ki je bila svoječasno s prof. de Courtnayem v Reziji, je nabrala te napeve in jih postavila enoglasno. Priobčeni so v imenovanem zborniku. Vseh napevov je 19.

Kakor omenjeno, pojo tudi otroci. Ko sem šel, prenočivši na planini Hlivac, drugega dne nizdol v Osojane, sem slišal visoko gori otročji glas pevajoč o "Hori ti Ćaninovi....", in odmevajoč ob skalnatih obronkih strmih pobočij. Mladeniči pojo navadno, ako so na planini, posebno zvečer, predno gredo k počitku. Odrasli pa pojo ob nedeljah in praznikih, ko pridejo k maši na Ravnico. Tu je več gostilen — skoro vsaka hiša — in po opravljenem cerkvenem opravilu zasedejo gostilniške prostore, rujno italijansko vino jih nekoliko razvname in kmalu dajo duška svojemu dobremu nastroju, da zapojo kako rezijansko. — Dva ali eden primeta naprej, drugi pa "golčijo od zadaj", kakor se prostonarodno izraža. Ob koncu pesmi dodani refren pojo unisono in kadar sploh jenjajo peti, pa zaukajo.

Napevi njihovih narodnih pesmi so povečini živahni in krepki in se morajo peti s poudarkom. Pesmo so ljubavne vsebine razen dveh, kojih vsebina se nanaša na domovino. Da bi imele kake posebnosti njihove pesmi, o tem ni govora. Stari so peli tako in mladina jih posnema. To je nekaj tradicijonalnega. Rezijani pojo radi svoje pesmi, v tem se vidi, da imajo domoljubni čut dobro razvit. Naše pesmi se v Reziji ne pojo.

Rezijani imajo tudi svoj poseben narodni ples "rezijanko". — Pleše se o velikih praznikih rezijanskih n. pr. 1. dne vel. travna. Na plesu se tudi pojo posebne pesmi radi takta. Drugod se navadno taki lepi stari običaji izgubljajo, čim se novo upeljuje ali, da rečemo drugače, čim se civilizacija širi, toda pri Rezijanih so vse te navade dobro ohranjene. Ker ne more biti pri njih govora o kakem potujčevanju, uspevajo njihovi lepi običaji še vedno. Pleše se narodni ples z isto vnemo kot nekdaj in narodne rezijanske pesmi se še pojo, dasi znajo tudi laške, ki jim dajo časih mesto poleg svojih. Laških pesmi se nauče navadno pri vojakih.

•

Rezijani so vobče živahnega temperamenta in so zelo domoljubni, dasi jim narava v njihovi domovini ne nudi mnogo rodovitne zemlje, da bi sep ovzpeli do blagostanja in si zagotovili prijetno bodočnost. Vajeni so potrpeti in mirno prenašajo tudi nepriličnosti; v veseli družbi in v prijaznem občevanju z rojaki pozabijo na vse svoje težave, ako jim je nekaj trenutkov naklonjenih za veselje in razvedrilo. Srečne se štejejo, da imajo domovino, dasi ubogo, ki jih ne more radi pičle radovitnosti prerediti.

O njihovi prošlosti se ne more nič določenega povedati. Prof. de Courtenay meni ,da se ne morejo prištevati Rezijani Srbo-Hrvatom, kakor drugi beneški Slovenci, ampak da so postali iz raznih slovanskih panog na podlagi nekega tujega etniškega življa, čegar jezikovne infiltracije, posebno takozvana vokalična harmonija, se opazujejo še sedaj.

Verjetno je tudi, da so se Rezijani naselili v Reziji istodobno z drugimi beneškimi Slovenci, ki so prodrli najdalje proti zapadu. V rezijanščini opažamo nekaj podrobnosti z narečjem terskih Slovencev, posebno končnice na ac. Toda, ker so Rezijani zemljepisno ločeni od ostalih Slovencev, ustvarilo se je med njimi tekom stoletij popolnoma svoje posebno narečje, ki je ohranilo svoje prvotnosti da danes. Da je temu narečju primešanih toliko laških besed, je vzrok v tem, ker so bili Rezijani v skoro vednem stiku s prebivalci rezljanske doline, z onimi "železnega kanala" (Venzone, Resiutta, Chiusaforte i. dr.) in gotovo celo s furlanskimi Karnjeli.

S Slovenci iz soške doline so malo ali nič občevali, kakor tudi ne s terskimi Slovenci. Visoko gorovje jih loči od obojih. Par hiš v Učeji je smatrati le kot nekako rezijansko naselbino.

Nekateri italijanski pisatelji so mnenja, da so prišli Rezijanci iz Retije. Neki nemški poznavatelj ljudstev trdi, da so možniški (Možnica, Moggio v žel. kanalu) menihi naselili Rezijo. Da so prišli Rezijani iz Rusije, kakor nekateri sami pravijo in da so se z Rusi za časa Napoleonovih koalicijskih vojen dobro razumeli s svojim narečjem, je pač le navadna bajka.

Rezijani, katerih je dandanašnji nad 4500 duš, govore vsi, brez razlike stanu rezijansko v družini in v medsebojnem občevanju. Z Italijani in z drugimi tujci govore italijansko, kateri jezik znajo tudi dobro. Imajo le laške šole in tudi v cerkvi je vse laško, ker ni dobiti dušebrižnikov, ki bi znali rezijansko narečje. Rezijani, ki hodijo po naših krajih, govore prav dobro naš jezik in naša narečja. Z otroci govore Rezijani tudi izključno v svojem narečju.

Rezijanščina se v marsičem razlikuje od slovenščine, ima pa tudi nekaj analagnega s hrvaščino (s kajkavščino, kakor tersko in šempetersko narečje). Kot nekaj posebnega in drugim jezikom tujega, kaže harmonično izpremembo samoglasnikov.

V Reziji sami se govori več domačih narečij, skoro v vsaki vasi drugače. Najboljše narečje je ono iz Njive (Gniva). Vas leži nekako vsredi doline na levem bregu rezijanske Bele.

Po navedenih primerah se vidi, da je pač nekaj majhne podobnosti med tema narečjema. Rezijansko se razlikuje od terskega v glavnem izgovarjanju zamolklih glasov. Da so si ohranili Rezijani svoje narečje v obče različno od drugih narečij, je pač umevno, ker so nekako ločeni, zaprti v svoji dolini in izhod imajo edino na furlansko stran, ako se ne štejejo gorske steze in pota, po katerih prihajajo na Avstrijsko na Žago ali v Bovec.

Da ima rezijanščina toliko laške primesi, se razume samo po sebi. Za višje pojme namreč niso imeli izprva svojih izrazov; rabili so jim tuji, furlanski ali italijanski. Pomniti treba, da so že več stoletij pod laško vlado; oblastva so jim dopisovala vedno le v laškem jeziku in tako so se oprijemali laških izrazov in tuje primesi je bilo vedno več. Saj se še celo pri nas na Goriškem dobi v narečjih kaka laška beseda, upliv takratnega uradovanja in sosešćine italijanske. V novejšem času so pripomogle k odpravi takih tujih navlak šole. Pri Rezijanih to ni mogoče, ker imajo le laške šole in tudi v cerkvi se ne prepoveduje v rezijanščini. Drugače pa se njihovo narečje vsekakor drži na gotovi višini in ni mogoče, da bi upadlo število onih, ki govorijo rezijansko, zakaj, kakor sem omenil iz početka, se goji pridno rezijanščina že pri deci, najsibodo starši ubožni ali imoviti. Oni ne dajo prednosti pred svojim narečjem kakemu tujemu jeziku, kakor se pri nas nekod uveljavlja nemščina, ker je bolj "nobel". Na Goriškem pa se italijanščina od Slovencev ne predupošteva domačemu jeziku. Kajti če so priprosti in boljši Rezijani samozavestni na svoje narečje, smemo biti tudi mi na svojo lepo književno slovenščino.

•

Kaj naj rečem o Rezijanih v narodnem oziru. So li zavedni? Se li zavedajo, da so majhna vejica mogočnega slovanskega debla?

Ta vprašanja moram v glavnem žal zanikati. Rezijani, kakor sem že omenil, zelo uvažujejo svoje narečje in ljubijo svojo domovino, toda da bi se zavedali, da so Slovenci, Slovani tega ne. Izjeme so nekateri Rezijani, ki prihajajo v naše kraje in če bivajo dalje časa med nami, in da so količkaj dovzetni, spoznajo, da so tudi oni Slovenci; premnogo pa ni takih slučajev.

Ali vpliva šola raznarodovalno na Rezijane? V Reziji je pet večjih vasi: Bilo (San Džorč), Ravnica, kjer je tudi fara in uradi, in Stolbica na desnem bregu razijanske Bele in Njiva, na ne daleč od nje največja vas Osjani na levem bregu reke. V vsaki teh vasi je šola. Poleti je obisk bolj nereden, ker gredo otroci s starši na planine. V manjši vasi v Koritih pod Kaninom imajo pouk le pozimi. Za šolo je torej razmeroma dovolj preskrbljeno in ustanovitev šol ne datira v zadnje desetletje; toda da bi šole poitalijančile Rezijane, o tem se ne more misliti. Rezijani pač rabijo italijanščino in jo govore, toda edino takrat, kadar hočejo kaj važnega povedati, bodisi da navajajo kako postavo, kak nauk ali red.

Kar se je potitalijančilo vasi pri terskih Slovencih, ni pripisovati šoli, pač pa vednemu stiku, občevanju s Furlani, ki so v premoči in, kar je popolnoma naravno, poitalijančile so se najhitreje vasi ležeče v ravnini v bližini furlanskih sel. V hribovskih vaseh so terski Slovenci svoje narečje prav dobro ohranili.

Morda se bode po več desetletjih, ako se razmere ne izpremene, čulo o poitalijančevanju beneških Slovencev, v prvi vrsti terskih, toda Rezijani ostanejo zvesti svojim tradicijam in njihovo narečje ostane kot spomenik in svedok ljubezni ljudstva do svojega jezika.

R. O.

Slovenija.

Ko so se prvič spoprijeli Slovani in Germani, zgodovina pravi, da v 7. stol. po Kr., je bila naša zapadna granica tam, kjer je danes središče nemštva. Celo porečje Labe, Donave do Pasove, Travne, Aniže, Mure, Drave, Soče in še črez je bilo naše. Imeli smo most od Severnega do Jadranskega morja, katerega so nam z našim sodelovanjem uničili Nemci in Madjari. Severni del je odnesla nemška povodenj, srednjega pa nemška in madjarska. Pride li še kdaj čas, da nam bo zopet prosta pot od Adrije do — "Nemškega" morja?

Dočim so na severu Nemci, prodiraje od Polabja, vedno bolj proti vzhodu, z ognjem in mečem izstrebili naše brate, je bila na jugu njim in Madjarom pot začrtana po Donavi in njenih pritokih. Gore so jim šele zastavile pot, žal za premalo časa. Ob mejah Karantanije se je zlomila nemška sila, in kar ni šlo več zgrda, je šlo zlepa. Za pomoč, ki so jo poslali Bavarci karantanskemu knezu Borutu proti Obrom, so prodali Slovenci svojo neodvisnost tujcu, ki jim že cela stoletja kot mora leži na prsih in sesa srčno kri. Velika je bila takrat Karantanija, na severu je bila njena dolina Aniže (Enns) in meja se je skladala z današnjo severno štajersko mejo, samo da je segala še črez Semmering proti Nižiderskemu jezeru. Na vzhodu je obsegala povodje Mure tja do Slovenih Goric, ki so spadale k panonski Sloveniji. Južna Štajerska, Kranjska in Primorje še črez Tilment so bile južne pokrajine Karantanije, na zapadu so pa varovale Visoke Ture vhod v dolino Drave. Vsa ta lepa zemlja je prišla na mah v oblast sovraga, ki je tekom stoletij več kot polovico te zemlje naredil iz bele črno, iz slovenske nemško.

varovale Visoke Ture vhod v dolino Drave. Vsa ta lepa zemlja je prišla na mah v oblast sovraga, ki je tekom stoletij več kot polovico te zemlje naredil iz bele črno, iz slovenske nemško.

Sin Borutov, Gorazd, je bil prvi slovenski knez — kristjan. Nemško krščanstvo, surovo in nasilno, se je prikradlo med Slovene in zanetilo dolgotrajno bratomorno vojno, v kateri je izkrvavela odporna sila karantanskih Slovencev. Nemška cerkvena oblast, eno in isto s posvetno, je stezala vedno dalje in dalje svoje grabežljive roke po naši zemlji in ne zastonj. Do Drave je segala moč solnograškega nadškofa, tako je določil Karel Veliki, dočim je bila pokrajina južno od Drave pod oglejskimi (Aquileja) patrijarhi, in do Drave je ponemčena Slovenija. Ni to samo slučaj! Dobro ste opravili svoje delo, vi nemški nadškofje in škofje, in nemški narod je prav zares nehvaležen, da vam še ni postavil spomenikov. Nemški samostani so se množili in z njimi nemški priseljenci in v njihovo obrambo nemški vitezi in plemenitaši. Nemška beseda se je udomačila med Slovenci in potiskala dan za dnem našo govorico v ozadje, da je ostala končno le še priprostemu ljudstvu. In še to se je začelo s časom sramovati pred gospodarjem. — Nemcem svojega maternega jezika in dajati prednost nemščini. In naša granica se je pomikala proti jugu, selo za selom je pogoltnilo nemštvo. Ostala so nam samo imena voda, gora, vasi, mest, ki pričajo, da je bilo prebivalstvo onih krajev včasih slovensko. Danes nam je njegova duša tuja, sovražna. Brez odpora od slovenske strani se je vršilo ponemčevanje nekdanje karantanske zemlje, razkosane sedaj v več samostojnih provincij, da, še celo podpirano po naši nesložnosti, neodločnosti in občudovanju vsega tujega.

Na vzhodu se je vršil isti proces potujčevanja panonskih Slovencev od strani Madjarov, vendar ne s tolikim uspehom kot pri Nemcih, ker madjarski jezik je bil prebarbarski in preveč tuj duhu slovenskega jezika, da bi mogel dobiti ugled med našimi rojaki onkraj Mure. Na zapadu smo se umaknili iz rodovitne beneške ravnine na obronke slovenskih pogorij in naša polja so posedli Furlani, ki pa niso nikoli silili predaleč čez gore. Primorska mesta, od nekdaj romanska, so nam škodovala v toliko, da se je bližnje slovansko prebivalstvo po večini poitaljančilo.

Ko sta hotela v drugi polovici XVIII. stol. cesarica Marija Terezija in cesar Jožef II. naredbenim potom ponemčiti svoje cesarstvo, je že več od polovice nekdaj slovenske alpske zemlje celotno ponemčene, poleg tega so pa tudi vsa mesta in trgi v rokah tujcev, bodisi nemških ali italijanskih. Niti Mariji Tereziji, niti Jožefu II. se ni posrečila njih namera, vendar začrtana je smer, v kateri se je gibalo do danes vse ravnanje avstrijske vlade z nenemškimi narodi v monarhiji. In žal, da je imela vlada ravno pri Slovencih s svojo germanizacijo največ uspeha in samo njej naj se zahvalijo Nemci, da so dobili zadnjih sto let toliko slovenske zemlje v svojo pest. Tudi mi Jugosloveni ji ne bodemo ostali dolžni te prijazne usluge, s katero nas še danes, kadar le more, prav po očetovsko obdarja.

Koncem XVIII. in v začetku XIX. stoletja, ko se začenja slovenski narodni preporod, je slovenska narodna posest še precej zadovoljiva. (Glej zemljevid!) V Primorju gospodujejo sicer Italijani iz svojih mest nad deželo, toda ker jih je premalo in ker manjka italijanskega kmetskega stanu, je njihova ekspanzivnost enaka ničli. Trst je še malo mesto s svojimi 30 tisoči prebivalcev. V Furlaniji izgubljamo poslednja sela v nižini ob Idriji in Teru. Gorica je italijansko - nemška - slovenska in daje celi Goriški italijansko lice. Slovensko-nemška meja na Koroškem in Štajerskem sicer ni popolnoma jasna in trdna, no vendar imamo v rokah še celo beljaško, celovško in mariborsko okolico. Tudi mesta sama so v istini še slovenska, vsaj je štel še leta 1857. Celovec 6000 Slovencev in 3419 Nemcev, ali na zunaj so nemška. Na Štajerskem je slovenska še Sobota, Ivnik, Arvež, Lučane, segamo še črez Muro in na severozapad od Radgone. Na Ogrskem so na levem bregu Rabe gotovo še slovenska sela Ženavci in Modlinci. Madjari so nam asimilirali slovenski otok Sv. Martin in okolico v Šomodski županiji, na kompaktno slovensko posest pa nimajo pogubonosnega upliva. Ozadje imamo zavarovano po bratih Hrvatih. V notranjosti imamo večjo naselbino Nemcev na Kočevskem, mesta in trgi so napolnjeni z nemškimi priseljenimi trgovci in uradniki. Tako pred sto leti.

Danes je naša granica proti Nemcem grobišče, ki pokriva stotisoče slovenskih duš. Duhovska in državna oblast roko v roki sistematično in z največjim cinizmom teptata čuda, da imata uspeh. Ko bi se to godilo samo po uradih, bi še ne bilo največje zlo, ali pogubno je za nas germaniziranje cerkve in šole. S pomočjo cerkve so ponemčili odraščene, mladino pa potom šole.

Na Kranjskem smo sicer zavojevali mesta in trge, razven Kočevja; na drugi strani pa je vlada z zanemarjanjem našega gospodarskega razvoja prisilila naše ljudstvo k izseljevanju predvsem v Ameriko ,pa tudi v industrijska mesta na Štajerskem Gradec in v gornji murski dolini, kjer so se ponemčili, in v Trst, kjer se je cel slovenski pritok v letih od 1800—1850 popolnoma poitaljančil, od 1850—1900 pa velika večina slovenskih priseljencev. V najnovejšem času sicer napredujemo proti Italijanom v Trstu, Goriški in Istri z ostalimi Jugosloveni, in tudi proti Madjarom v okolici Dolnje Lendave, umikamo se pa še vedno pred Nemci na Koroškem in Štajerskem. Poleg tega nam grozi Nemštvo s svojo industrijo, da se za vedno vsadi v Trstu.

Obrana cele severo-zapadne fronte Jugoslovanov leži na ramah Slovencev in razmeroma, to moramo priznati, ni slaba. Pomisliste, narod, ki šteje v Avstriji po uradni statistiki iz l. 1910. 1,252.940 duš in na Ogrskem 164.000, ta narod je na poti velikemu nemškemu narodu, ki hoče imeti prosto pot do Adrije, ki hoče imeti Trst. — Mnogo so žrtvovali Slovenci, a v brezkončno tudi žrtve ne smejo iti., ker več škodujejo, kot koristijo. Prepričan sem, da bode ostali del našega naroda onstran Kolpe, ob morju Jadranskem in tja doli do Belega morja, z veseljem se pridružil naši obrani, ki se mora izpremeniti v najkrajšem času v napad, inače propademo mi vsi. Premislimo, kako naj se sklenejo naše vrste, da bode pobeda naša!

V. Z.

Razne zanimivosti.

—o—

Velik požar v pariški tovarni.

Iz Ženeve poročajo: Te dni je izbruhnil v Parizu v filijalki tovarne Kontinental-Kautschuk Co. obsežen požar. Filipalka se nahaja začasno pod sekvestrom. Proti poldrugi uri ponoči je zagledal hišnik tovarne iz zgornjih prostorov tvornice se valiti dim. Poklical je požarno brambo, ki je kmalu dospela na lice mesta. Ogenj pa se je tako hitro širil da so se morale poklicati še druge pariške in okoličanske požarne brambe. — Vzrok požara še ni znan, vendar se domneva, da je hudobna roka zanetila požar. Škoda se ceni na nad en miljon frankov.

Hroščev regiment.

Prvi regiment nemških gardnih fizilirjev je dobil te dni čudno pošiljatev. Iz glavnega stana je prispel zavojček, v katerem se je nahajalo posebno darilo nemškega cesarja — lep rjavi hrošč. To čudno darilo ni častniškega zbora prav nič presenetilo; že mnogo let pošilja namreč nemški cesar svojemu prvemu gardnemu polku prvega rjavega hrošča, ki ga najde, kot spomladanski pozdrav. Letošnjega hrošča je našel cesar v vrtu svoje vile v nemškem glavnem stanu. Gardni polk shranjuje te cesarske spomladanske pozdrave v dragocenih škatljicah v svojem arhivu. Pri kateri priliki je prišel cesar Viljem na to originalno idejo, ni znano. Prvi gardni polk imenujejo Berlinčani 'hroščev regiment' zaradi tega, ker je svoje čase prihajal v berlinsko okolico na manevre v mesecu maju — torej istočasno z rjavimi hrošči.

Starost 75 let

je dosegel knjigotržec Ivan Reclam v Lipskem. Reclamova rodovina izvira iz Savoje, se je leta 1532 naselila v Ženevi v Švici, in se v 17. stoletju priselila v Lipsko na Nemškem. Od leta 1828. ima ta rodovina v Lipskem knjigotržnico in sedanji jubilar Ivan Henrik Reclam je leta 1869 ustanovil znano Reclamovo univerzalno knjižnico, ki jo poznajo povsod po svetu, koder žive nemškega jezika zmožni ljudje. Ta univerzalna knjižnica je eden najvažnejših faktorjev v vsem nemškem duševnem življenju in je v najmogočnejši meri pripomogla, da je povprečna izobrazba med Nemci na tako visoki stopnji. Nemci ne bodo mogli Reclamu nikoli dosti hvaležnosti izkazati, da jim je ustanovil to knjižnico. Nobe narod na svetu nima kaj takega. Zaradi zanimivosti naj omenimo še to, da spada Zagreb med tista mesta, v katerih se proda največ univerzalne knjižnice.

Poslanec in vojni liferant.

Ogrski državni poslanec Konstantin Burdia, član vladne stranke, je prav na tiho odložil svoj mandat in je izstopil iz stranke. Gospod Burdia je rodom Romun, a je že v mladih letih krepko delal za politiko madžarizacije. Že v nežni starosti 24 let je postal v Karansebesu načelnik policije, dve leti potem magistratni svetnik in hitro na to župan. Narava mu je podelila poseben dar za pridobivanje denarja in tako je tudi že v mladih letih prav izdatno obogatel. Leta 1906. je bil kot kandidat madžarske stranke v popolnoma romunskem okraju "izvoljen" za državnega poslanca in je zvesto stal v vrstah vladne stranke. Odkar je vojna, je posvetil svoje talente posebno vojnim dajatvam. Ker se zdaj ogrski državni zbor bavi z zakonom, kako se kaznujejo goljufije pri vojnih dajatvah, je smatral gospod Konstantin Burdia za potrebno, da odloži svoj mandat in izstopi iz stranke. Pravijo pa tudi, da ga je stranka prisilila, da je to storil.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6. St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štv. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štv. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenes, štv. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisme od strani članov se ne bode oziralo

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Golobje.

Spisal **Franc Bregar.**

(Nadaljevanje.)

Ves golobnjak se je zopet razživil. V tem temnem, vročem podstrešju je žuborel večni vrelec življenja, v mirnih, enakomernih valovih je hitel svojo brezciljno pot. Tu se namreč golobje porajajo, tu se ljubijo, tukaj mnogi umirajo. Kakor majhen svet je moj golobnjak. Komaj tri korake od mene je gnezdo, v njem je nakljuvano jajce in golobica se suče nemirna ,nervozno razdražena krog njega; tam so začudene golobje oči prvikrat pogledale v svet. Kmalu, kmalu bo prešinila to mlado golobje telo čudna moč, ki bo napela kite v perotih, perje bo raslo in se našopirilo kot belo cvetje spomladi na jablani, vrat bo dobil ognjeni lesk kaljenega jekla, rep se bo razvil v zaokroženo, mehko pahljačo in tedaj pride dan, topli solnčni dan, ko bo jata starih in mladih poletela iz golobnjaka na bližnjo streho, se razprstrla po njej, da bo streha kakor cveten travnik, in tedaj se bodo mladi ozrli v širni svet, ozrli se proti jasnemu nebu in toplemu solncu in razširili perutnice, polni začudenja in lene, sladke omame, s katero opaja solnce golobe in vso zemljo in vsako stvar na njej, tudi človeka; ko so se krila že utrdila in navadila naširoko zajemati gosti zrak, tedaj se zbere vnovič podjetna, vesela jata — vodi jo izurjen golob-plovec, ki se nikda ne upeha, ker se ne žene po nepotrebnem kakor neizkušeni, vihravi mladiči, in se igra z vetrom ter ga vedno premoti — da se napotijo prvikrat daleč po deželi: tako plovejo po zraku (stari se mirno gibljejo in vedno pazijo z enim očesom na mlade, ki uganjajo po poti norčije) preko vasi in slamnatih streh, iz katerih se dviga v jutro kodrast dim, kajti gospodinje kuhajo lačni družini zajtrk, preko polja in travnika in pašnikov, ki jih je nezaupna roka vse skrbno ogradila, da postavi mejo poželjivemu očesu skopega soseda, preko mesta, zastrtega s smrdljivim dimom, preko visokih mestnih hiš, polnih delavnih ljudi, ki se more med seboj s skritimi željami strupenega srca, z očitnimi pogledi zavistnih oči, z besedo in roko tedaj, kadar so močnejši in varni, golobje lete preko široke vode in njihove sence se kopljejo v njej, pa ne prelete poti, kjer je raztrgana vreča razsula mastno pšenico, temuč se spuste na tla, se nazobljejo, odpočijejo in zopet dvignejo proti domu, kajti preko gora veje veter in mladi so nevešči v viharju, lete preko vode in vasi in preko gozda, ki že močno in zamolklo šumi s košatimi krošnjami starih bukev, lete proti vetru, ki jih zanaša sedaj proti nebu, sedaj proti zemlji, lete pred dežjem, ki jih dohiteva, da mladičem plaho vztrepetava boječe srce, beže domov, domov, domov — ko se prerinejo v golobnjak ter odtavajo boječim materam v topla gnezda, tedaj razkolje pred golobnjakom ostri blisk debele oblake na dvoje, vlije se ploha, po strehi bobne težke kaplje, v golobnjaku pa pripovedujejo mladiči povest o svojem prvem popotovanju, obilno zasoljeno z domišljijo in neverjetnimi lažmi, dočim golobje šaljivo namigujejo materam, kot bi hoteli reči: "Pusti jih, naj se bahajo, negodniki!"

Tako sem gledal golobov rojstvo, življenje in smrt. Tudi smrt. Kako so umirale mnogih potomcev roditeljice in stari golobje, ohranjevavci plemena, zapuščajoč otrokom vse premoženje, ki so ga prejeli od svojih starih: bistro oko, krotkost srca in silno moč perutnic, da z njo kljubujejo viharju. Kako so umirali tudi mladi golobje in mlade golobice — prezgodaj, prezgodaj! — Zadete od hudobne roke ali ostrega orlovega kljuna! — Pa pravite, da nečete o smrti nič slišati? Kakor želite; toda prav vendarle ni, da sitnarite, zlasti sedaj ne, ko mi sili morala v pero! A če se tudi estetika iz obupa obesi, jaz vam povem moralo: Golobje so boljši kot vi in jaz in boljši tudi kot na primer moj ded. Življenje njihovega rodu teče po mirni strugi, vode ne naraščajo in ne poplavljajo tujih travnikov, temuč tečejo, tečejo, in ne upadajo in ne usihajo, temuč tečejo preko rojstva in preko smrti, in kdaj ste slišali, da je njihov vrelec bušil na dan, kot bi hotel napojiti vso zemljo, in se potem izgubi v tankih curkih med peskom? Kdaj ste slišali, da so iz zgolj gostoljubnosti vabili v hišo vsak dan nove prijatelje, ki so jim kakor drobnozobe, ostrozobe miši razgrizli vse sode v kleti, pokradli zadnjo drobtinico v shrambi, oglodali ves dom do zadnje opeke in s temeljem vred?

Bojim se ,da ne boste razumeli morale, a to nazadnje ni tolika nesreča. Toda čudim se, da je ni razumel naš ded, ki je poleg bučeče družbe in glasne pesmi najbolj ljubil golobe, ki jih je krmil vsako jutro s tako obilnim zrnjem, da se je babica jezila nad potrato, ki je klel, zmerjal, se sladkal, opominjal, svaril, jim nadeval najlepša imena, se igral z njimi in smejal, kakor z otroki, ko je stal sredi dvorišča, med veselo, razposajeno množico golobov, lesketajočo se in žuborečo v solncu kakor nemirna srebrna gladina jezera. Nam vnukom je pripovedoval neskončne bajke o njih in včasih smo jih gledali po cele ure, ko so se izprehajali in ljubkovali na strehi, ded pa nam je znal prelepo razložiti vsak onjihovo besedo in vsako kretnjo. Končaval pa se je pogovor navadno nekako takole:

"In kaj sedaj pravi tisti, ki stoji prav na koncu strehe?" smo vprašali.

"Kateri? Tisti, ki je ravnokar odletel v golobnjak? Ta nič ne pravi."

"Ne, glejte, oni sivec, ki stoji prav na koncu strehe in nekaj pripoveduje sem dol!"

"Bog ve, katerega misliš. Tistega rdečega, ki vtika glavo pod peroti? Ta je tih", se je delalded nevednega.

"Ah ne, ne! Glejte, sedaj je odletel na drugo stran! Kaj pravi?"

"A tako! Tega meniš? Prav, prav."

"Ampak, kaj je rekel?"

"Ali nisi sam slišal? Vidiš, ravnokar je rekel, da ti ni treba vsega vedeti."

"Saj ni res! Tega že ni rekel", smo se ujezili, nasmejali in razšli.

Močno je ljubil naš ded golobe, in ko je prišel tisti.... ko je prišla tista nesreča.... Res, čudno se je zgodilo takrat! Nekega dne popoldne so se naenkrat zaprla vrata dedove trgovine, na njih se je prikazal pečat.... ta pečat, ki žge, kakor bi gorel na čelu.... in potem je zaropotal pred lepo hišo boben.... ki si ga ni mogel bolj sirovega inštrumenta izmisliti divjak v človeku.... in nato so začeli trgati njive, kos za kosom, kakor staro, preperelo platno, vse obširno posestvo, ki so ga v drobtinah zbirali praočetje, in ded se je znašel na cesti, kakor bi vrgel ribo na suho. Oni, ki bi bil nekdaj z vinom iz svoje kleti lehko upijanil ves trg, se je preselil k nam, ki sami nismo metali skorij v pomije, pobit kot ozmerjan berač, in je ves tisti večer prejokal — kadar se spomnim na one solze, in na ono staro, sklonjeno telo, mi zagomezi po hrbtu — v kotu kakor cmerava baba. Starost ki jo je s silo odganjal več let, je prišla črez noč nadenj. Ohromel mu je togi korak, ohromel spomin, ohromel dovtip, ki smo se ga sedaj bali, ker je bil oster kot britev, grenak kot pelin. Dedovo hišo je bil kupil naš župan — o njem so pripovedovali, da je kot vojak v okupaciji na skrivnosten način silno obogatel, a vedelo se je le to, da je premožen — in jo je nagla prezidal v lepo gostilno; od onega časa ni naš ded več stopil mimo nje. Če ga je znanec iz dobrih let pozdravil na cesti, se je jezil nad hinavščino in licemerstvom; če ga je hote prezrl, se je tri dni grizel zaradi nehvaležnosti in nezvestobe.

Menim, da ga je še bolj bolelo srce za golobnjakom. Doma smo sicer imeli pod vegasto streho golobje vojske, ki jim ni štel zrn na perišče. Tako je stopil neko dopoldne župan v našo hišo in vprašal deda, ki je sedel z očali pri stari knjigi, s čimer se je zadnji čas rad ukvarjal, dasi očividno ni ničesar razumel, ker je od strani do strani vse sproti pozabljal:

"Ali je res, da ste stikali danes navsezgodaj na mojem podstrešju?"

Ded je odložil očala in nemiren vstal.

"Kaj hočete s tem reči?"

"Ne, jaz Vas samo vprašam, če je res, da ste stikali danes navsezgodaj na mojem podstrešju?"

"Tristo razcapanih zlodjev! Človek, kam meriš?"

"Hlapec Vas je videl, da ste lezli po lestvi iz golobnjaka, ko je v hiši vse spalo."

"Župan, jaz Vas zadavim, Vas in Vašega hlapca .Kaj, kaj hočete?"

"Samo to mi še prej povejte, ali ste bili danes pri meni, in potem bomo videli, kdo koga zadavi. Ali ste bili?"

"Da, bil sem", je ded vztrepetal in udaril ob mizo, "in raditega se ne bojim Vas, ne Vašega županstva."

"Moje županstvo ni Vam nič mar. Povejte mi, kaj ste delali v mojem golobnjaku?"

"Ali hočeš, kanalja, s tem reči, da sem kradel?" je zakričal ded in se je tresel po vsem životu. "Ti — ti —, ki si bil neštetokrat pijan od mojega vina...."

"Čujte, mož, ne zmerjajte!" se je vznemiril sedaj tudi župan in je zardel. "Če bi bil vedel, čigavo vino pijem...."

"Uh, da bi te — ti — ti —" tu mu je ded dal zelo nedostojen primek in se je ozrl po palici.

Manjši otroci so zajokali in preplašeni strmeli v prebledelega deda, oče in mati sta ga prijela in mirila, župan pa se je obrnil proti vratom, a preden je odšel, je še rekel:

"Te reči ne bom gnal naprej, ker mi je več do Vašega dobrega imena, kot Vam. Tudi mi je nazadnje vseeno, kaj ste delali v mojem golobnjaku, ker imam od te zalege samo škodo. Ampak to Vam povem: da ste poneumnem prišli na beraško palico, sem vedel, da se pa plazite ponoči po tujih podstrešjih, tega nisem vedel."

Tedaj je ded pograbil knjigo z očali vred in jo vrgel za njim, toda vrata so se ta hip zaprla, knjiga je zafrfotala po tleh in očala so se razbila.

Ded je divjal. Tolkel se je po visokem, golem čelu, stiskal pesti, klel in razgrajal.

"Jaz, da bi ne smel iti pogledat svojih golobov! Kdo pa je on, da mi bo prepovedal, kdo? Skrbel naj bi rajši zanje, da bi mu jih ne davili mački in kradli otročaji.."

Od tistega dneva je polzela iz njega moč, kakor polzi obrezana trta. Mračen, temen, zmeden je vedno računal v velikih številkah. — Včasih je sredi med kosilom vzkliknil:

"Tristotisoč!"

Mi smo se žalostni pogledali in obmolknili. Še zvečer, kadar je spravljal podrtino svojega orjaškega telesa v posteljo in polglasno molil, se mu je molitev nenadoma zamedla:

"Češčena Marija, milosti polna.... petstoštiridesettisoč goldinarjev.... sveta Marija...."

Bog ve, kaj se mu je bledlo v stari, trudni glavi.... Preden je preteklo pol leta, smo ga našli ob zgodnji jutranji uri na dvorišču, le napol oblečenega, ležečega na hrbtu, izleknjenega v vsej dolžini. Okrog njega so pobirali štirje golobje suhe krušne drobtine, ki si jih je bil nemara prihranil od večerje, in jutranja svetloba ,napol še zarja, napol že solnce, je mirno razsvetljevala to dolgo telo, lepi, ostro začrtani obraz, visoko čelo in rjave, koščene prsi, ki so se odgrinjale izza odpete siromašne srajce.

•

Pa pustimo te stare spomine! Nič ni koristi od njih. Človek si samo s sladko krutostjo reže lastno srce na kose. Tudi vas vidim, prijatelji moji, ki žalostni odmajujete z glavami in pravite: Tehnika, dragi, tehnika! O profesorju si začel govoriti, povedati si nam hotel njegovo povest, in sedaj.... Bog vedi, kaj sedaj pripoveduješ. Reda se uči, fant, in logike!

Priznavam; vse priznavam. Pozabljen sem, kritik se me usmili, skoro tako, kakor tisti Jeromov junak, ki je bil iz zgolj pozabljivosti zaročen na treh krajih obenem. A izkušal bom v naglici popraviti in ne bom tratil časa ne vam, ne sebi; in se ne bom obotavljal z izgovori, ko kliče dolžnost.

•

Nekako teden pozneje, ko sem vdrl v profesorjevo vilo, smo sedeli po kosilu v hladni obednici. Razen profesorja, njegove gospe in mene je bil že dva dni v hiši tudi profesorjev kolega Naglič, miren človek, postrežljiv do nadležnosti, vesel in izgovoren, brez velikih ciljev — skratka: človek, ki je v lenih počitniških dneh povsod dobro došel.

Mi trije smo sedeli pri črni kavi, gospa pa je pobrala z mize drobtine, jih vrgla skozi okno in naenkrat zaklicala na dvorišče:

"No, mir, otroka! Kaj se bosta prepirala!"

Mi smo se ozrli, in profesor je vprašal:

"Kdo pa je?"

"Ah, Tristan in Isolda: Tristan se zopet nekaj jezi", je odgovorila gospa z lahnim nasmehom.

"Kdo?" sem vprašal začuden.

"Tristan in Isolda vendar!" se je zasmejala gospa, očividno vesela mojega začudenja.

Jaz sem vpraševanje pogledal profesorja, Naglič pa je mislil, da gre za bistroumen dovtip, ki ga ni mogel razumeti, in je pohitel s svojim služnim "He-he-he! Tristan in Isolda! He-he-he!"

Stopili smo k oknu in zagledali na dvorišču goloba in golobico, ki sta — sedaj že v slogi — molče pobirala drobtine po tleh. Bil je res krasen, nenavaden par. On širok, resen, dostojanstven in tako sijajen, da že skoro ni več bilo stanu primerno; ona vitka, gibčna in kar je bilo na prvi pogled spoznati, precej lehkomiselna. Posebno lep je bil na obeh širok pernat ovratnik, v katerem se je drobna glava skoro izgubljala. Te vrste golobje nehote spominjajo na stare slike Marije Stuart.

"Ali sta to Tristan in Isolda?" sva vprašala z Nagličem skoro hkrati.

"I — seveda!" je dejala gospa, kot bi se to razumelo samo po sebi. "In kaj se Vam zdi na njiju najbolj zanimivo?"

"Mene zanima vprašanje, ali bo Isolda popoldne zahtevala ločitev zakona, ker ji Tristan ne dela med kosilom komplimentov", sem se jaz nerodno pregrešil zoper vljudno družabno miroljubnost, kakor vedno, kadar v svojo nesrečo poizkušam biti dovtipen.

Toda Naglič je hitro poudaril zanimivo dejstvo, da "opaža tudi na Tristanu in Isoldi, kako je že narava sama dala vsem ženskam neke posebne.... (beseda mu ni hotela hitro na jezik).... posebne splošne lastnosti, ki jih moški nimajo, da jih je obdala z nekim prav posebnim čarom, z neko.... kako bi najbolje rekel?.... z nekim idealnim leskom kraljujoče slabosti.... da, kraljujoče slabosti, to je beseda!" — S tem spretnim poklonom je popravil svojo neumnost, za kar mu tukaj izražam najodkritosrčnejšo zahvalo.

"Ne previsoko, ne previsoko! Hotela sem Vas opozoriti samo na to, da ima Tristan desno oko rdečkasto.... poglejte, sedaj se je ozrl gor!.... in levo temnorjavo."

Mi smo bili malo razočarani, profesor pa je zamahnil z roko in rekel:

"To nas moške nič ne briga. Zanimalo pa bo vaju morebiti, da sta Tristan in Isolda kriva moje sedanje nesreče."

"Kake nesreče neki, he-he-he?" je vprašal Naglič.

"Moje ženitve, seve", je odgovoril profesor resno.

Naglič in jaz sva se zasmejala, gospa pa je hinavsko pogledala v strop in deklamirala:

"Nehvaležnost je plačilo sveta .... Toda radovedna sem vendar kako to misli gospod profesor."

"Tebi je ta povest po večini že znana, ampak gostom jo vendarle lehko povem. Dajte, sedite! Ali bomo dobili še eno kavo? No, prav."

Mi smo zopet sedli, gospa je spustila rulete in profesor je začel:

"Ko sem pred poltretjim letom končal izpite, so mi živci omagali, kakor počene strune. V šoli je bilo vse narobe. Nikdar nisem bil tako vnet kakor tisti profesor, o kateremu pripoveduje Gogol, da je iz zgolj navdušenja za zgodovino lomil stole med predavanjem; toda takrat so mi odpovedale vse moči. Govoril sem, in nisem vedel kaj, izpraševal sem in sproti pozabljal, o čem, in učenci so se mi v obraz smejali. Trudil sem se razbite misli, a komaj sem menil, da držim nit v rokah, se mi je izmuznila, in bati sem se jel, da znorim. Tedaj pa sem si rekel lepega dne: "Ne, znorel ne bom, temuč pojdem in se oženim!"

"A-a-a! S tem nas boš dolgočasil!" ga je preknila gospa.

"Da. Toda stvar je bila težavna. Vidite, prav tukaj, v tej vili se mi je bilo ujelo srce, kakor vitorogi oven med trnje...."

"O, prosim! Izbirajte primere, gospod profesor!" je zahtevala gospa, Naglič pa se je zasmejal z veselim: He-he-he!

"Dobro, bom izbiral. Torej ravno tukaj se mi je ujelo srce, kakor mesečina med liste razvcele vrtnice, in bojim se, da je ravno zato trpela metodika v šoli. A stvar je bila težavna, kakor sem dejal. O meni je bilo splošno znano, da sem silno boječ in neroden človek, tukaj okoli Turjaške Rozamunde pa se je sukalo nebroj baronov. Kako je že rečeno? Troje iz dežele laške, troje iz dežele nemške, in jaz res nisem čutil v sebi Ostrovrharjevega poklica. Toda tedaj sem sklenil, da se je bolje blamirati kot še eno leto se ukvarjati s sentimentalnostmi. Pozneje se je izkazalo, da sem pravilno sklepal in niti blamirati se mi ni bilo treba, ker je tudi Turjaška Rozamunda slonela in sanjala ponoči ob oknu in mislila na Ostrovrharja."

(Konec prihodnjič.)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangeljska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z posebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Marija Kraljica, elegantno vezana	$1.20
Pot k Bogu, v šagrin vezano	$1.20
Rajski Glasovi	—.50
Rajski Glasovi, elegantno vezano	—.90
Rajski Glasovi, v slonovo kost vezano	$1.20
Sv. Ura, elegantno vezano	$1.20
Sv. Ura, v slonovo kost vezano	$.1.20
Skrbi za dušo	—.60
Skrbi za dušo, elegantno vezano	$1.20
Nebesa naš dom, elegantno vezano	$1.20
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	—.25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači zdravnik, vezan	—.75
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del po	—.50
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Prva nemška vadnica	—.35
Radjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovar nemško-slovenski (Janežič-Bartel), vez.	$2.50
Slovenska kuharica, vez.	$3.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.25
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.50
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik Ljubavnih pisem	—.40
Spretna kuharica, brošir.	—.80
Črtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj za pravico	—.40
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Človek in pol (Cankar)	$1.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Evstahija dobra hči	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Grof Radecky	—.20
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hirlanda,	—.20
Hlapec Jernej	—.60
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umiljenost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman.	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Mir Božji	—.70
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na indijskih otokih	—.30
Najdenček	—.20
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgodan a Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Pasjeglavci	$1.00
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Pri Vrbčevem Grogi	—.20
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.30
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Turki pred Dunajem	—.30
Trije rodovi	—.50
Vojna na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.30
Znamenje štirih	—.30
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Korejska brata	—.30
13. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
17. zv. Preganjanje indijanskih misijonarjev	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misijonarjev	—.25
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA:

Zbirka gredaliških iger.

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Dobro došli	—.20
Doktor Hribar	—.20
Dve tašči	—.20
Pri puščavnika	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
V medenih dneh	—.20
Županova Micka	—.30

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.05
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mest New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35
veliki	—.75

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakazniei, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

SLOVENSKA LIGA

AMERIKANSKO SLOVENSKA LIGA — RAZVOJ IN NAPREDEK — SLOVENSKI NAROD — SKUPAJ TE VSKUP, SKUPAJ TE VSKUP V SLOVENSKI LIGI!

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trošt, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovolijo poslati Mr. John Jagru. Vsaka vplačana svota bode potrjena po blagajniku in razglašena po slovenskih listih.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glav. tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljna pojasnila tičoča se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Pravil Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edvardu Kališu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Pravil, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daje glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Žrtev vojne. Milo so peli zvonovi v obeh novomeških cerkvah ter naznanjali, da se je eden izmed vojakov Novomeščanov preselil v lepšo onstransko domovino. Starišem Kozoglav na Bregu št. 199 je dospelo iz c. in kr. garnizijske bolnišnice v Košicah na Slovaškem uradno naznanilo, da je ondi vsled tuberkuloze umrl infanterist Fran Kozoglav 27. domobr. pešpolka in da je bil pokopan na centralnem pokopališču. Rojen je bil 13. avgusta 1894 ter obiskoval mestne šole. Ko je dovršil četrti gimnazijski razred, želel je vstopiti v red oo. frančiškanov. Sprejet je bil v novicijat v Brežice. Mladeniču pa Bog ni bil podelil posebnega talenta, a toliko bolj je bilo sprejemljivo njegovo srce. Čutil je nekak kal bolezni v sebi; opaziti je bilo pri njem, da kljub čvrstemu telesnemu razvoju vendar manjka tiste živahnosti, ki jo navadno razodevajo mladeniči v teh letih. Zato je po nasvetu zapustil samostan in v bodočem šolskem letu zopet vstopil v gimnazijski 5. razred. Medtem je bila vojna že izbruhnila. Med dijaki njegovega nabornega letnika je bil potrjen tudi Kozoglav dne 3. oktobra in odrinil 26. okt. v Ljubljano. Tam je bil prideljen 2. nadomestni stotniji kot sanitejec. Ob vežbanju je parkrat opešal in so ga morali poslati v bolnišnico. A ker je bil navidezno čvrst in rdečelicen, je bil določen, da z rezervami 27. dom. pp. odide na severno bojišče. Obiskal je še enkrat svoje domače. Pred odhodom na bojišče je pisal svojcem zelo ginljivo pismo, v katerem jim naznanja, da čuti, da se ne bodo videli na tem svetu nikoli več. Pismo je bilo oddano pustni dan, ko se je 17. febr. njegov polk odpeljal proti Karpatom. Ali je Francelj prišel v bojno črto, ni znano. Znano pa je iz njegovih dopisnic, da je kot sanitejec šel tik za bojno črto in da je dobro videl morilni ples granat in slišal vojno pesem šrapnelov ter strašno gromenje topov. Tam se je prehladil in jetika je pobrala mladeniča.

V ruskem ujetništvu se nahaja enoletni prostovoljec Maksimilijan Gliha, sin trgovca Maksa Gliha iz Unca pri Rakeku. Nahaja se v mestu Sysram, gubernija Simbirsk.

Iz Adlešič poročajo: Od naših vojakov se je vrnil domov Ivan Adlešič iz Adlešič št. 18. Bil je ranjen in ležal potem v bolnišnici na Dunaju. V vojaški izpustnici ima zapisano: "Invalid, nezmožen nositi orožje, naj se odpusti. Predlaga se za pokojnino za invalide." Kakor pripoveduje, je bil ranjen na malo mašo pri Grodeku v Galiciji. Po padcu je ležal celi dan in celo noč do drugega dne zjutraj, ko so ga pobrali sanitejci in odpeljali na obvezovališče, od tam pa v Grodek, od koder se je odpeljal še isti dan na Dunaj in tam je ležal v bolnišnici skoro sedem mesecev. Ozdravil je toliko, da hodi zdaj samo po eni palici. — Med pogrešanci naše župnije je bilo omenjeno tudi ime Jureta Cvitkoviča iz Tribuč št. 3. O njem izpred male maše nadalje ni bilo nobenega glasu. Mislilo se je, da je padel na bojišču. Sedaj pa je dobila njegova žena od njega dopisnico, v kateri ji naznanja, da je v ruskem ujetništvu in da biva v mestu Elabuga, gubernija Vjatka, kjer se nahaja že mnogo Slovencev, posebno onih štajerskih polkov. "Počtovaja kartočka" (dopisnica) nima nobenega datuma in se torej ne ve, kdaj jo je pisal in kdaj je bila dana na pošto. Skoraj 8 mesecev ni bilo o njem nobenega poročila. — Iz naše župnije je bil ranjen tudi Jožef Kadunc, učiteljev sin iz Tribuč. — Miši delajo pri nas letos precej škode, zlasti po vrtih, kjer izpodjedajo korenine različnih sadežev; posebno grah so močno uničile, ker so mu korenine izpodjedle, da se suši. Trave kažejo pri nas dozdaj slabo in so nizke. Kakor kaže, bo letos malo krme. Pa saj je ne bo imel tudi kdo kositi, ker so moški odšli skoraj vsi na bojišče, kar jih ni v Ameriki, ostali so doma samo bolniki, stari ljudje in otroci.

Iz Št. Jerneja. Sporočiti hočem, kako ginljiv pogreb sem videl 16. maja, ko so zagrebli brata Benedikta iz Pleterjev, ki je v bolnišnici v Kandiji umrl, odkoder so ga 15. maja pripeljali v samostan patrov Kartuzijanov. Ranjki brat Benedikt je ležal v glavni cerkvi, kjer bratje molijo. Molila in varovala sta ga vedno dva menjajoča se brata, prišli so seveda tudi drugi molit in kropit. Ob 8. uri je bila pa pri lepo ozalšanem velikem oltarju slovesna peta sv. maša, ki jo je opravil prior. Brat Benedikt je bil rodom Francoz, star 52 let. Bil je zelo nadarjen umetnik-dekorater, nič manj v slikarstvu kakor v kiparstvu. To pričajo njegova dela v kapelici sv. Frančiška in v kapelici blažene Device Orleanske in v zadnjem času delo lurška votlina, koje splošno občudujejo kot izborno delo. Bil je tudi izvrsten poznavalec rastlin in je poznal zdravilno moč vsakojakih zelišč ter je razumel to znanje tudi dejansko porabiti. Ubogi bolniki v bližnji okolici so pogosto dobili pri njem zaželjeno pomoč in so ga tudi imenovali brat-doktor. Zelo zanimivi in ginljivi so tudi obredi, ki se vrše pri pogrebu kakega Kartuzijanca. Po mašizadušnici obstopi cel konvent krsto rajnega redovnika in zapoje tri responzorije: Vem, da moj Izveličar živi itd., Nikar ne zakrij svojega obraza, o Gospod, itd. Nato zapojejo psalm "in exitu Israel" in sprevod se pomika na pokopališče. Tam se poje še več psalmov in med petjem blagoslovi prior grob. Med petjem zadnjega psalma se spusti krsta v grob, katerega takoj brat-lajik zasuje in postavi nanj križ. Križ je črno pobarvan, kakor je že drugih deset, brez vsakega napisa. Po tem obredu gre celi konvent okoli in okoli pokopališča, kojega kropi prior z blagoslovljeno vodo. Konvent gre nato v cerkev, kjer zmoli še eno molitev. V samostanski dvorani prior še v nagovoru priporoča rajnega v molitev in vzpodbuja redovnike, da posnemajo čednosti rajnega. Dan pogreba celi samostan obhaja kakor praznik; vesele se namreč smrti svojih redovnikov v prepričanju, da rajni pripravljajo živim pot v nebesa.

Nevarno se je opekel. V kurilnici ljubljanskega južnega kolodvora je odletel zamašek parnega kotla in je vrela voda pljusknila kotlarju Ivanu Babniku proti trebuhu in spodnjemu delu života, kar mu je prizadelo težke opekline.

Smrtno ponesrečil. Na Vinici se je 15. maja ponesrečil farni mežnar. Padel je v stolpu od ure na dolenji obok; ko so ga našli, je bil že mrtev.

Ponesrečil se je 44letni železničar Matevž Rozman na železniški postaji Javornik na Gorenjskem. Bil je doma z Bleda.

ŠTAJERSKO.

Štajerska namestnija javlja: Pregledovanje za črnovojnike drugega poziva (17letne in 43- do 50letne) se bo vršilo v mesecih juniju in avgustu. Za sposobne spoznani bodo poklicani pod orožje koncem avgusta, oziroma začetkom septembra. Starejši letniki se bodo uporabljali za lokalne službe, v nadomeščenje onih čet, ki odidejo na fronto. — Vojno ministrstvo je odredilo, da veljajo določila odloka o podeljevanju dopustov za obdelovanje tudi za vse črnovojnike, ki bivajo v zaledju in za vse po postavi o vojnih dajatvah uporabljene delavce.

Žetvene komisije. Glasom naredbe od c. kr. štajerske namestnije se morajo poslati žetvenim komisarjem seznami članov za žetvene komisije, ki se imajo sestaviti v vsaki vasi. C. kr. vinarski nadzornik Fran Matjašič kot žetveni komisar še od mnogih občin svojega delokroga takih seznamov ni dobil.

Skrivnostna najdba denarja. Iz Mozirja poročajo: Občinski urad v Mozirju je dne 29. marca 1915 prejel nepodpisano pismo, v katerem se prosi, naj se razglasi, da se je pred več leti na mozirskem trgu našla večja svota denarja in naj se lastnik oglasi. Oblasti so poizvedovale po piscu in ga našle v osebi nekega duhovnika, ki pa vsled spovedne tajnosti ne sme povedati, kdo je našel denar. — Kdor je tedaj izgubil denar, bo moral oglasiti se pri orožniški postaji v Mozirju.

Odvetniška vest. V pisarno dr. Benkoviča v Celju je vstopil kot namestnik dr. Ivan Mazek.

Hotel "Avstrija" v Šoštanju je kupil Zdravko Vasle, gostilničar v Narodnem domu v Konjicah.

KOROŠKO.

Vojne poroke. V Brežah, kjer je zdaj šola enoletnih prostovoljcev, sta se pred odhodom na bojišče poročila dva enoletna prostovoljca: Jurij Giurco z učiteljico Emilijo Gorzo iz Trsta in Emil Tomšič z učiteljico Ano Krašovic s Kranjskega.

Pobegla ruska ujetnika prijeta. V Rutah pri Beljaku so prijeli dva ruska ujetnika, ki sta pobegnila iz ujetniškega taborišča v Knittelfeldu. Zglasila sta se pri nekem kmetu, ga prosila za kruh in vprašala, kje je pot v Italijo.

PRIMORSKO.

Umrl je v Opatiji c. in kr. avstro-ogrski generalni konzul Remi Beyeneovich pl. Szillas v 84. letu svoje starosti.

Poroka. V Rihembergu se je poročil Fran Valenčič, poslovodja hranilnice, z gdč. Tončko Stegovec od Sv. Martina.

V srbskem ujetništvu. Vojnoinformacijski urad v Gorici izkazuje: Anton Drozgič iz Gorice, 27. domobr. polka, se naaja bolan v rezervni bolnišnici v Skopljem. — Anton Devetak, 39 let star, iz Opatjega sela, vojak prve obmejne stotnije, bolan v rezervni bolnišnici v Čačku.

Pogreša se Valentin Lango, poddesetnik 16. stotnije 27. dom. polka, Ovšje št. 53, pošta Avče. Od septembra meseca ni dal nobenega znamenja življenja.

Za nadporočnika povišan je črnovojniški poročnik in vojaški poveljnik na postaji državne železnice v Gorici dr. Anton Šapla. Ostane na svojem sedanjem mestu.

DALMACIJA.

Silno mnogo rib vseh vrst se je v zadnjem času pojavilo okrog Dubrovnika. Ribiči jih pridno lovijo in jih prinašajo na trd. Vsled tega so padle cene rib in znašajo sedaj toliko, kakor v mirnem času. Najfinejše ribe stane sedaj kilogram dve kroni.

HRVATSKO.

Kolera. Uradne "Narodne Novine" javljajo, da se je v času od 3. do 10. maja prigodilo v Osijeku v Slavoniji 14 novih slučajev azijske kolere. Vsi na koleri oboleli so vojaki.

Hrvatski sabor. "Hrvatski Pokret" javlja, da se sestane sabor koncem meseca junija. Z ozirom na to so imele posamne saborske stranke že prve konference.

Nov župan. Občinski odbor na Sušaku pri Reki je 9. maja soglasno izvolil za župana Antona Sablića, za prvega tajnika Vinka Miletića, za drugega tajnika pa Andreja Kneza.

Jubilej železniške proge Zagreb-Karlovec. Dne 10. maja je poteklo 40 let, odkar je bila izročena prometu železniška proga Zagreb-Karlovec. Dne 10. maja 1875 se je odpeljal iz Zagreba prvi vlak v Karlovec. Dne 7. novembra istega leta so poslali Rečani vladarju prošnjo, naj se železniška proga podaljša do Reke. Prošnja je bila uslišana in skoro nato so pričeli z zgradbo proge Karlovec-Reka.

Iz Avstrije.

"Wiener Zeitung" priobčuje poljedelskega ministrstva o zagotovitvi krme in paše, ki naj omogoči popolno izrabo pašnikov. Vrhovni princip te odredbe je, da so vsi posestniki dolžni vse travnike, pašnike in planine uporabljati v to svrho. Kakor pri poljih, bo tudi tu vsled vpoklicev treba pomoči. Zato je dolžna skrbeti žetvena komisija, in če posestnik ob določenem času ne skrbi za tako izrabo, smejo oblasti za to skrbeti, posestnik pa mora zemljišče brezplačno prepustiti. Zemljišče izrabi potem občina sama, ali pa skrbi za to, da se odda interesentom. Čim bolj se bo vsak zavedal svoje dolžnosti napram splošnosti, čim bolj z veseljem vrši v tem velikem letu vse, kar se bo zahtevalo, da se ne izgubi nobena bilka, ki služi za vzdržanje živine, tem bolj se bo dosegel namen te odredbe.

C. kr. korespondenčni urad poroča: Ker se je pokazalo, da v prometu se nahajajoči nikelnasti drobiž ne zadošča in ker se kaže osobito v industrijskih okrajih močna potreba po njem, je vlada sporazumno z ogrsko vlado sklenila, da s pridržkom naknadne postavne potrditve te odredbe pusti kovati in izdajati drobiž po 10 vin., za vsak slučaj tudi po 20 v. iz novega srebra (zmes 50 odst. nikeljna). Izdajati prične ta denar po neobhodni potrebi in kolikor ga potrebuje promet, do najvišje svote 20 milijonov kron. Denar bo po velikosti in teži nikelnastemu denarju popolnoma enak in se bo razločeval le po kovinski barvi in po kovanju reverzne strani.

Vihar v Missouri.

Kansas City, Mo., 18. junija. — Včeraj zvečer se je pojavil v jugozapadnem delu države Missouri velik vihar. Kolikor je dosedaj znano, je zahteval dvanajst človeških žrtev, 25 oseb je bilo pa težko poškodovanih. V Onagi je razdejal vihar hišo nekega farmerja; štiri osebe so našle smrt pod razvalinami.

Ponesrečeni avijatiki.

Boston, Mass., 18. junija. — Neki biplan s tremi potniki je priletel danes proti večeru iz višine 125 črevljev na tla aerodroma v Squantum in dva avijatika sta bila takoj ubita, dočim je bil tretji težko poškodovan.

Prošnja Becker-ja odklonjena.

Albany, N. Y., 18. junija. — Apelacijsko sodišče je danes zavrglo predlog zagovornikov prejšnega newyorškega policijskega poročnika Becker-ja, da bi se še nadalje razpravljalo o odločbi, s katero se potrjuje smrtno kazen. Becker, ki je bil spoznan krivim, da je zasnoval umor igralca Rosenthala, se nahaja sedaj v smrtni hiši jetnišnice Sing Sing ter je obsojen, da bo moral umreti v električnem stolcu v tednu, ki se prične z 12. julijem. Smrtno obsodbo se bo izvršilo, če ne bo governer Whitman pomilostil Beckerja, ali če ne bo posredovalo zvezno nadsodišče. Niti Becker, niti njegovi prijatelji nimajo nobenega upanja več, da bi obe instanci posredovali v prid obsojenega.

Katoliški jetniški kaplan, P. Cashing, je sporočil Becker-ju neugodno odločbo apelacijskega sodišča. "Žal mi je, Charlie, da ti moram prinesti neugodne novice!" je rekel duhovnik. Becker je novico mirno sprejel ter rekel, da je kaj takega pričakoval.

VABILO NA PIKNIK,

katerega priredi
društvo 'Boritelj' št. 1 S. D. P. Z.
v Conemaugh, Pa.,
v nedeljo dne 27. junija t. l.
na Woodvale Heights,

to je 10 minut hoda izven Conemaugh, ali pa vzeti Southern Cambria cestno karo, katera vozi ob ½1., ob ½3. in ½7. uri popoldne iz Conemaugh.

Na piknik vabimo najvljudneje vse Slovence in Slovenke iz Conemaugh in okolice, da nas posetijo na gori omenjeni dan v največjem številu.

Vstopnina za moške $1, dame so proste vstopnine. Za izvrstno postrežbo in sveži prigrizek bode skrbel v to odbrani odbor.

Kakor je že znano, bi se moral piknik vršiti že dne 30. maja, ker je bilo pa slabo vreme, se ni mogel vršiti.

Tudi se je na redni mesečni seji dne 6. junija sklenilo, da se ostane pri sklepu društvene seje dne 2. maja, to je, da bo moral vsaki član gori omenjenega društva plačati 50¢ v društveno blagajno, ki se ne udeleži piknika, bodisi že v krogu društva, oddaljen ali pa bolnik, to zato, ker se gre le za v korist društvene blagajne.

(18&21—6) Ivan Zgonc.

Farme v Wisconsinu.

Št. 61. — Farma 60 akrov; 8 akrov je obdelane zemlje, ostalo je les. Mesto s 7000 prebivalci je samo 3 milje stran. Vsa potrebna poslopja. Šola stoji na tej farmi. Pošta prihaja vsak dan. Lepa prilika. Cena $2400; takoj $700, ostanek na lahke pogoje. Lastnik je star 70 let in zato želi prodati. To je samo ena izmed mnogih deloma obdelanih farm, ki jih imam na prodaj. — Na prodaj imam tudi nad 10,000 akrov rodovitne farmske zemlje blizu železnice, mlekarn in drugih naprav po $10 in $20 aker. Lahki plačilni pogoji. — Pišite po moj cenik ali pa pridite.

Naslov:
LEO ZAKRAJŠEK,
309 First Ave., Milwaukee, Wis.

Izvanredna ponudba za bolne.

En mesec, — od 1. junija do 1. julija — hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti $10.00 vredno preiskavo z

X-ŽARKI
VSE ZA $2.00.

Nobenega ugibanja ali pomot glede vaše bolezni. X-žarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.

Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

Varujte svoje zdravje.

Kadar ste bolni in potrebujete pomoči, takrat se zaupno obrnite do nas, da vam pomagano z dobrimi evropskimi ptd. zdravili. Ako vam niso druga zdravila pomagala, zato ne obupajte, evropska zdravila rojaki hvalijo kot izvrstna za vse bolezni. Na sto in sto zahvalnih pisem smo prejeli, ko se ljudje ozdravili od dolgoletnih bolezni. Zdravnik specialist za spolne in kronične bolezni uraduje od 4—6 pop. v M. Manufacture Bldg 31. Zdravniški svet vsakemu zastonj

DOM. LEKARNA.
P. O. Box 819. Milwaukee, Wis.

NA PRODAJ

kovačija z dvema hišama; vse kovaško orodje ostane v kovačiji za eno leto. Cena $1200, takoj je treba plačati $500 in drugo na lahke obroke. Poslopje je v lepem kraju ob železniški postaji, poleg tega in naokrog več slovenskih farmarjev. Dam tudi pojasnilo glede kake lepe farme.

Paul Pušljar,
Oaksville, Otsego Co., N. Y.
(21-22—6)

Iščem svojega sina FRANKA ŠMUK. Svoječasno je bival v Barberton, Ohio, in sedaj ne vem, kje je. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Šmuk, Box 153, Lowber, Pa.

Kje je moj bratranec VINCENC ŠUM? Doma je iz Krašnje, pošta Lukovica pri Brdu na Gorenjskem. Pred 9. leti je dospel v Ameriko in se nastanil v Yale, Kansas. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznani, ali naj se sam javi. — Marie Šum, 15714 Waterloo Rd., Collinwood Sta., Cleveland, O. (19-22—6)

HARMONIKE

sodaj najkorektnejši vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a dobe trpežne in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu iz sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike terračunam po delu kakoršne kdo želi brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Kje je moja hči TEREZIJA JENC, sedaj omožena Hiti? Doma je iz Goričič, občina Stari trg. Sedaj biva nekje v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da ga mi javi, ali naj se sama oglasi svojemu očetu: John Jenc, Camp 7, Yelk, W. Va.
(21-23—6)

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

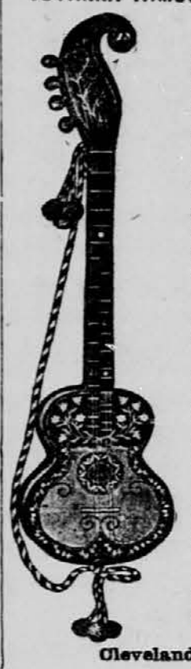

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčič
4054 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

$1

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

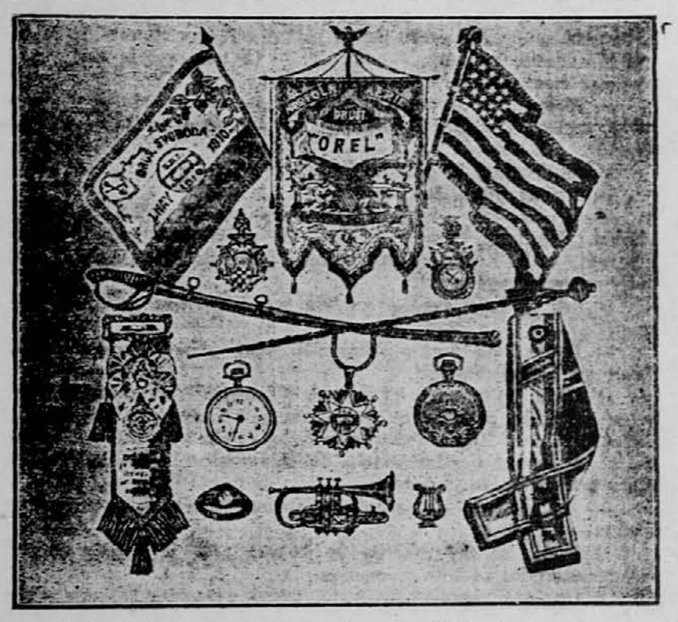

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastave, regalije godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privesek, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene sacene vprašate. Upraševanje Vas stane le 2c. pa si bodete pribranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretresla, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški spisal Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

42 (Nadaljevanje.)

— Poglejte sem! Ob plimi napolni voda luknjo kolikor visoko more seči roka! Na stenah pa je vsako skrivališče nemogoče, kajti spolzke so kot mokra trava. Prokleto! Pojdimo! Tukaj ni ubežnika. Marš! —

— Čakajte! — je rekel Mikel Grallon.

Pipriac se je obrnil proti njemu, ves razburjen.

— Prokleto! Zakaj pa?!

— Niste še povsod iskali.

Pipriac je zaklel in zabliskal s svojim edinim očesom.

— Vi ste popolen osel! Kje pa naj še iščemo? Morda v tvojem grlu? —

— Ne, — je rekel Mikel Grallon z zaničljivim smehom. — Tam zgoraj! — in pokazal je z roko navzgor.

— Kje?

— Gori v "Luknji . . .

* * *

Veliki "Altar" katedrale, katerega smo že opisali, je blestel v neštevilnih barvah, katere so prozivajale brezštevilne kapljice rose. Prav nad "Altarjem" pa je bila črna duplina, na katero je zrla Marcela z grozo, ko se je nahajala z Rohanom na tem mestu. Bila je "Luknja", iz katere je vrel skrivni studenec in vsem se je zdelo, da je dostop do tega mesta nemogoč.

Ko se je ozrl Pipriac navzgor, je ravno priletel v katedralo trop golobov ter izginil v "Luknji". Skoro v istem trenutku pa se je zopet pojavil ter izginil v višini, preko sten katedrale.

— Ali ste zapazili? — je rekel Mikel Grallon s čudnim glasom.

— Kaj, ribič?

— Golobe. — Prileteli so v "Luknjo", a takoj zopet prišli iz nje. —

— In potem?

— "Luknja" ni prazna! — To je vse!

Pipriac je vskliknil in možje so se spogledali, dočim se je Mikel Grallon zadovoljno smejal.

— To je vendar nemogoče! — je konečno rekel seržant. — Poglejte! Stene so tako ravne kot moja roka; mah pa je tako spolzek, da je nemogoče plezati. Od zgoraj pa je tudi nemogoče priti tja! Ali ne vidite, kako vise skale preko? Prokleto! Ako je tam, je vrag v lastni podobi! Če pa je vrag, ne bomo nikdar položili roke nanj! Stotisoč vragov!

V resnici je bilo na prvi pogled videti nemogoče, da bi moglo kako človeško bitje priti do "Luknje", vsaj brez vrvi in lestvice ne. Mikel Grallon pa je dobro poznal prostor ter pokazal dohod, ki je bil sicer izvanredno nevaren, a ne popolnoma nemogoč.

— Rečem vam, — je šepetal Mikel, — da je lahko to storiti kajti sam sem videl moža, ki je plezal navzgor. Treba se je le oprijeti z nogami in prsti, — takole — in pokazal je ter plezal par črevljev visoko — in lahko pridete gor.

— Dobro! — je rekel Pipriac z jeznim glasom: — vidim, da ste premeten dečko! Vodite nas in pri duši Cesarja, sledili vam bomo!

Mikel Grallon je obledel in rekel:

— Rečem vam, da je notri!

— In jaz vam rečem, da vam bomo sledili, če nas naučite, kako plezati. Prokleto! Morda mislite, da je stari Pipriac bojazljivec? Naprej! — Kaj, vi nočete? Dobro, jaz vam ne očitam, kajti sam vrag more plezati tam!

Obrnil se je k svojim možem ter nadaljeval z močnejšim glasom:

— Dobro, pa bomo prestrašili vsaj ptice! Pierre, nameri na "Luknjo" gori! Ogenj!

Orožnik je nameril puško na "Luknjo" ter sprožil. Zagrmelo je in zadonelo, zbudilo se je na tisoče odmevov in naenkrat je zakrilo nebo nad katedralo na tisoče morskih ptic, ki so begale semintja, prestrašene vsled strela. Za trenutek bi človek mislil, da se bodo podrle stene katedrale.

— Še enkrat! — je rekel Pipriac ter dal povelje drugemu možu. —

Ponovilo se je grmenje in še več ptic je begalo v zraku, a drugega znaka ni bilo nobenega.

V tem trenutku so orožniki, ki so gledali v "Luknjo", presenečeni zakriknili. Iz "Luknje" se je prikazala glava in dvoje oči je zrlo radovedno na prizor spodaj.

Izrazom začudenja pa so kmalu sledili oni razočaranja in jeze. Glava ni bila človeška, temveč ona koze. Nikdo drugi ni bil kot naša stara znanka Jannedik, ki se je najbrž zelo čudila velikanskemu ropotu v tako zgodnjem jutru.

Mikel Gralon je stisnil zobe ter pričel proklinjati nesrečno žival, dočim je hotel eden orožnikov napraviti kratek proces ter ustreliti kozo.

Pipriac pa je zamahnil z roko ter rekel svojim ljudem, naj puste kozo pri miru. Nato se je obrnil proti Mikel Grallonu ter rekel napol zaničljivo, napol ironično:

— To je torej tvoj ubežnik, ribič? — Uboga kozica, z brado in rogovi! Ali nisem rekel, da ste osel? Prokleto! Celo žival se vam smeje!

— Če je koza tam, — je rekel Grallon jezno, — tudi njen mojster ne more biti daleč! Ko bi le imeli lestvico! Vi bi videli, bi videli!

— Bah!

In Pipriac je obrnil Mikel Grallonu hrbet ter dal svojim ljudem znamenje za odhod.

— Ako uide, ne recite, da sem jaz kriv, — je nadaljeval ribič, še vedno s pritajenim glasom. — Stavil bi svoj čoln, svoje mreže, vse, kar imam, da se skriva tam zgoraj in da se boji pokazati svoj obraz. Ali ni koza tam in kako je prišla koza v "Luknjo?" Rečem vam, da nimate prav, seržant Pipriac! Opazoval in zasledoval sem ga noč za nočjo in dobro vem, kje se skriva. Nisem preje prišel k vam, dokler nisem bil gotov! Tako gotovo kot živim, tako gotovo kot imam dušo, ki bo zveličana, — on je tam zgoraj, on je v — "Luknji!"

Kljub tej strastni izjavi ni hotel Pipriac več odgovoriti. On in njegovi možje so se obrnili proti "Vratom", ko so naenkrat začuli neki glas visoko nad njimi. Vsi so se namah obrnili, prestrašeni do mozga in slišali so besede:

— Da, Mikel Grallon, jaz sem tukaj!

Trideseto poglavje.

POGOVOR.

Vsi so se ozrli kvišku. In tam, visoko nad njimi, pri ustih "Luknje", z zmršenimi lasmi in dolgo brado, je stal mož, katerega so iskali. — tako zdelan in suh, tako divji in strgan, da ga je bilo spoznati le po njegovi mogočni postavi. Koza je izginila: — morda v duplino, ali pa po skalah navzgor. Rohan pa je bil sam ter je celo svoje telo izpostavljal pogledom zasledovalcev. Stoječ tam v jutranjem svitu, z nagim vratom in rokama, razoglav, strgano obleko ter bolestnim izrazom v obrazu, je kazal razločno vse znake duševne agonije in velikanskih fizičnih bolesti. Kljub vsemu temu pa je razodeval njegov pogled voljo in oči so izzivalno počivale na obrazu Mikel Grallona. Sprva je bilo videti kot da se hoče kot razjarjena žival vreči na špijona. Tako dejanje pa bi bilo gotova in neposredna smrt, — taka je bila visočina, na kateri je stal. Ostal je torej ob ustih "Luknje", opazujoč, kako se bodo razvile stvari. Kar se tiče Mikela, je bil prestrašen do dnu svoje umazane duše. Pipriac in orožniki pa so zijali na postavo, preveč presenečeni, da bi mogli izreči kako besedo.

— Sveta Devica! — je konečno vskliknil Pipriac. — On je! — Nato pa je pristavil —— Torej ti si vendar tam, mon garz!

Rohan ni ničesar rekel ter imel svoje oči uprte v Mikel Grallona. Pipriac pa je nadaljeval z govorom kot človek, ki čuti, kako mučna je situacija:

— Dolgo smo čakali in sedaj smo veseli, da smo te dobili doma! Kaj pa delaš tam zgoraj, tako visoko v zraku? No, pa naj bo! Nobenega časa ne smemo izgubiti sedaj, ko smo te našli, je boljše, da prideš takoj doli! Udaj se! V imenu Cesarja!

Ob teh besedah so prijeli orožniki za puške, se postavili v vrsto ter bili pripravljeni, da ustrele na prvo povelje. Situacija je bila zelo razburljiva, a Rohan si je le pogladil lase iz čela, se nasmehnil in čakal.

— Pridi, ali ne slišiš? — je nadaljeval Pipriac. — Ne bom izgubljal besed, zapomni si to in ne odlašaj predolgo. Igra je končana! Izigral si zadnjo karto in malo boš pridobil, če čepiš zgoraj kot ptica v gnezdu. Rohan Gwenfern, pridi dol in se udaj, da ne bomo gubili časa!

(Nadaljuje se).

Dr. Josip V. Grahek.

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.

Zdravim vse bolezni moške, ženske in otročje.
941 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.
Nasproti Hotelu Pavlinca — Kar štev. 1, 2, 3 in 4 vozije naravno do moje hiše

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je $1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Najmodernejša TISKARNA "GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah,

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamflети, cenki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Michiganu, Wisconsinu in Minnesoti sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najtoli uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane.

Poštni parniki iz

"LA PROVENCE" na dva vijaka — "LA SAVOIE" na dva vijaka — "LA LORRAINE" najdivnejši — "LA FRANCE" najhitrejši

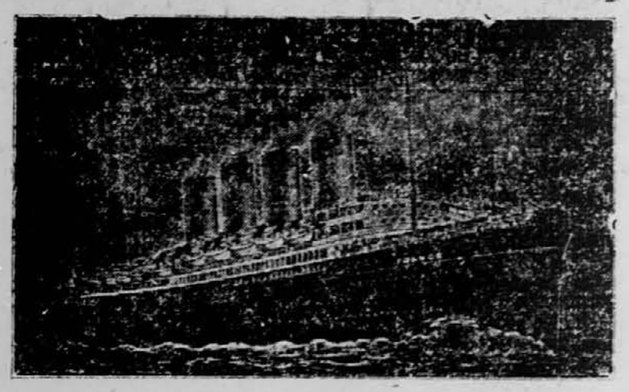

Skoptovaj parniki iz

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Okesebrough Building.

Poštni parniki odpluvajo redno ob sredah iz pristanišča Novyjork 57. N. R.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.